

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Účetní závěrka jako zdroj informací při získání úvěru v bance

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Iveta Hanušová**
Osobní číslo: **E190038**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Management malých a středních podniků**
Téma práce: **Účetní závěrka jako zdroj informací při získání úvěru v bance**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce bude analyzovat informace obsažené v účetní závěrce při hodnocení bonity klienta při získávání úvěru v bance.

Osnova:

- Význam a funkce účetnictví.
- Charakteristika a vznik úvěrových obchodů.
- Pravidla při poskytování podnikatelských úvěrů.
- Úvěrový proces v konkrétní bance.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

RYNEŠ, P. Podvojně účetnictví a účetní závěrka: Průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2020. 19. vyd. Olomouc: ANAG, 2020, ISBN 978-80-7554-254-0.
PULPÁNOVÁ, S. Komerční bankovníctví v České republice. Praha: Oeconomica, 2009, ISBN: 978-80-245-1180-1.
STROUHAL, J. Účetnictví podnikatelů 2019. 16. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-271-1.
RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza – Metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: Grada Publishing, 2019, ISBN: 978-80-271-2028-4.
Zásady řízení úvěrů. Praha: Management Press, 1999. ISBN: 80-85943-91-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. František Sejkora, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2020

Prohlašuji:

Práci s názvem Účetní závěrka jako zdroj informací při zpracování úvěru v bance jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.4.2021

Iveta Hanušová v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat panu Ing. Františku Sejkorovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, ochotu a flexibilitu. Dále mé poděkování patří celému týmu firemního bankovníctví z pobočky nejmenované banky v Hradci Králové za jejich rady a pomoc při zpracování této práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na zpracování úvěru bankou, ke které jsou potřeba informace obsažené v účetní závěrce. Definiuje účetnictví a právní systém, popisuje účetní závěrky a její povinné náležitosti. Znázorňuje rizika, kterými banky procházejí a jednoduše představuje některé bankovní produkty. Vysvětlí a provede úvěrovým procesem v obecné rovině i v konkrétním případě.

KLÍČOVÁ SLOVA

účetnictví, zákon o účetnictví, účetní závěrka, rozvaha, výsledovka, bankovní rizika, bankovní produkty, úvěr, žádost o úvěr, analýza

TITLE

Financial report as source of information for bank loan

ANNOTATION

The bachelor's thesis focuses on the processing of a bank loan, which requires information contained in the financial statements. It defines the accounting and legal system, describes the financial statements and their mandatory requirements. It illustrates the risks that banks go through and simply presents some banking products. Explains and guides the credit process in general and in a specific case.

KEYWORDS

accounting, accounting law, financial statements, balance sheet, income statement, banking risks, banking products, loan, loan application, analysis

OBSAH

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	9
SEZNAM ZKRATEK	10
ÚVOD.....	11
1 DEFINICE ÚČETNICTVÍ.....	12
1.1 Účetní zásady	12
1.2 Právní úprava účetnictví v České republice.....	15
1.2.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví	15
1.2.2 Vyhláška č. 500/2002 Sb.	17
1.2.3 České účetní standardy	18
2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	19
2.1 Účetní uzávěrka	19
2.2 Účetní závěrka	19
2.2.1 Rozvaha	22
2.2.2 Výkaz zisku a ztráty	23
2.2.3 Příloha k účetní závěrce	24
2.2.4 Výkaz o peněžních tocích	25
2.2.5 Přehled o změnách základního kapitálu.....	26
2.2.6 Zpráva auditora	27
2.2.7 Výroční zpráva.....	27
3 BANKOVNICTVÍ: ŘÍZENÍ RIZIK A NABÍZENÉ PRODUKTY	29
3.1 Řízení rizika	29
3.2 Úvěrové riziko	30
3.2.1 Tržní riziko	31
3.2.2 Likvidní riziko	32
3.2.3 Operační riziko	32
3.3 Bankovní obchody	33
3.3.1 Peněžní úvěr.....	34
3.3.2 Bankovní záruky a dokumentární akreditivy	35
3.3.3 Dealingové služby.....	37
3.3.4 Další možnosti financování	37

4	ÚVĚROVÁ ŽÁDOST	39
4.1	Informace o klientovi	39
4.2	Poskytnutí úvěru	39
4.3	Splácení úvěru.....	40
4.4	Zajištění úvěru	41
4.5	Analýza podniku	42
4.5.1	Nefinanční analýza podniku	43
4.5.2	Finanční analýza	45
4.5.2.1	Analýza výkazu zisku a ztráty	45
4.5.2.2	Analýza rozvahy	47
5	ZPRACOVÁNÍ ŽÁDOSTI O ÚVĚR SPOLEČNOSTI AGROSERVIS, SPOL. S R.O. ..	52
5.1	Představení společnosti	52
5.2	Popis obchodního případu	52
5.3	Nefinanční analýza podniku	56
5.4	Finanční analýza podniku	58
5.5	Hodnocení klienta a formulace závěru	62
6	ZÁVĚR.....	63
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	64
8	PŘÍLOHY	66

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka 1-1 – Účetní metody zajišťující dodržení principu aktuálnosti vč. vysvětlení....	14
Tabulka 2-1 – Struktura rozvahy vertikálně	22
Tabulka 2-2 – Struktura výkazu a ztráty vertikálně.....	24
Tabulka 2-3 – Členění cash flow vertikálně s možnou variantou výpočtu.....	26
Tabulka 4-1 – Možnosti zajišťovacího instrumentu a její jistící hodnota	42
Tabulka 5-1 – Přehled leasingových úvěrů	52
Tabulka 5-2 – Rozpočet investice.....	53
Tabulka 5-3 – Přehled zajištění	54
Tabulka 5-4 – Struktura produktů a služeb.....	56
Tabulka 5-5 – Struktura významných odběratelů.....	57
Tabulka 5-6 – Struktura dodavatelů	57
Tabulka 5-7 – Rozbor výkazu zisku a ztráty	58
Tabulka 5-8 – Přehled splácených úvěrů vč. ukazatelů zadluženosti.....	61
Tabulka 5-9 – Výchozí hodnoty pro výpočty	61
Obrázek 1 – Princip fungování dokumentárního akreditivu.....	36
Obrázek 2 – Obsah obchodního záměru	43
Obrázek 3 – Náhled do katastrální mapy (váha)	55
Obrázek 4 – Náhled do katastrální mapy (hala)	55

Seznam zkratek

VH HV	výsledek hospodaření (obecně)
VZZ	výkaz zisku a ztráty
EAT	výsledek hospodaření po zdanění (čistý zisk)
ČNB	Česká národní banka, a.s
BIS	Bezpečnostní informační služba
ROS	rentabilita tržeb
CAPEX	investiční náklady
DNHM	dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
ROA	rentabilita aktiv
TNW	podíl upraveného vlastního kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
CCF	běžné cash flow
NWC	čistý pracovní kapitál
WC	pracovní kapitál
EBITDA	provozní výsledek hospodaření + odpisy
EBIT	provozní výsledek hospodaření
OS	obchodního styku
CR	běžná likvidita
CPR	okamžitá likvidita

Úvod

Účetnictví je zaznamenávání hospodářských informací podniku. Mezi účetními jednotkami platí jednotná pravidla a zásady, která se musí dodržovat; a celý tento soubor pravidel je upraven platnou legislativou České republiky.

Na konci účetního období mají účetní jednotky nejvíce práce. Bakalářská práce popisuje kroky, kterými účetní jednotky procházejí. Nejdříve je nutno provést veškeré práce spojené s účetní uzávěrkou a poté může začít sepsávat účetní závěrku. Účetní jednotky malé, střední a velké mají jiná pravidla pro sestavování účetní závěrky i pro rozsah členění jednotlivých příloh účetní závěrky. Naučí čtenáře orientovat se v jednotlivých přílohách.

Dnes a denně jsou situace, kdy podniky požádají banku o úvěr. Důvody mohou být různé. Mohou požadovat provozní financování z důvodu pokrytí přechodného stavu mezi pohledávky a závazky; nebo mohou požadovat účelový úvěr ke koupi či rekonstrukci nějaké investice. Tím, že banka poskytne nabízený produkt se vystavuje riziku. Bakalářská práce představuje rizika, ošetření rizik a jeho řízení ze strany komerčních bank i ze strany centrální banky.

Jako podklad pro zpracování úvěru slouží účetní závěrka. Bakalářská práce teoreticky provede úvěrovou žádost. Nejprve popíše základní předpoklady a důležité otázky, které jsou důležité vědět před uzavřením obchodního vztahu s klientem. Poté následuje zpracování úvěrové žádosti bankou, pro které jsou využity informace uvedené v účetní závěrce. Úvěrová žádost v sobě obsahuje nefinanční část, ve které se analyzuje vnitřní a vnější prostředí podniku. Následuje finanční část, která provádí analýzu vývoje podniku v oblasti výnosů a náklady a oblasti rozvahových položek. Též finanční struktura provádí prognózu vývoje finančních ukazatelů. Cílem bakalářské práce je analyzovat informace obsažené v účetní závěrce při hodnocení bonity klienta při získání úvěru v bance.

Závěrem bakalářská práce názorně představí úvěrový proces komerční banky ve spolupráci se společností Agroservis, spol. s r.o., která souhlasila s uvedením informací pro účely zpracování fiktivního úvěrového návrhu. Podnik realizuje investici do nové technologie. Pro účely zpracování příkladu byl navržen úvěrový rámec účelového úvěru ve výši 1 mil. Kč na koupi nové technologie a rekonstrukce budovy určené k technologickému zázemí. Rozborem nefinanční struktury a provedením finanční analýzy jsou zjištěny výsledky, které mají zásadní vliv na poskytnutí úvěru.

Během zpracování bakalářské práce nebyla porušena zásada bankovního tajemství.

1 Definice účetnictví

Účetnictví je písemné zaznamenávání informací o hospodářských jevech podniku v peněžních částkách. Zachycuje pohyb aktiv a pasiv, nákladů a výnosů a hospodářského výsledku za účetní období. Poskytuje informace pro potřeby podnikatele; slouží jako důkazní prostředek při vedení sporů; poskytuje informace pro rozhodování a řízení podniku; poskytuje informace pro daňové účely; a umožňuje kontrolu stavu majetku a hospodaření.

1.1 Účetní zásady

Všeobecné účetní zásady jsou pravidla a principy vycházející ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dál jen zákon o účetnictví). Dodržení těchto pravidel má vliv na samotné zaměření účetnictví, jeho předmět, přístup a kvalitu systému.

Zásada věrného a poctivého zobrazení je nejdůležitější zásada ze všech. Účetní jednotka musí vést účetnictví tak, aby sestavená účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace, aby se na jejím základě mohla provádět ekonomická rozhodnutí. Věrné a poctivé zobrazení položek v účetní závěrce se spolu vzájemně prolíná, tak to popisuje i § 7 zákona o účetnictví: „*zobrazení je poctivé, když jsou při něm použity účetní metody způsobem, který vede k dosažení věrnosti.*“ (Ryneš, 2020a, s. 396)

Zásada účetní jednotky říká, že účetnictví musí být vedeno jednotně ekonomickým celkem, který bude mít na starost veškeré účetní operace. Zákon o účetnictví určuje, kdo je účetní jednotkou.

- a) právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky,
- b) fyzické osoby, které jsou zapsány v obchodním rejstříku,
- c) fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí.

Aby mohly účetní jednotky pokračovat nepřetržitě ve své činnosti, musí dbát na **zásadu neomezené doby trvání účetní jednotky**. K tomuto předpokladu používají vhodné účetní metody. V případě, že nastane situace, která by mohla ohrozit fungování účetní jednotky, musí na tuto skutečnost zareagovat a využít k tomu správné účetní metody. Existence účetní jednotky může být ohrožena nedostatečným výsledkem hospodaření, platební neschopností nebo vykazovanou ztrátou. Tato zásada může i ovlivnit oceňování aktiv. V případě ohrožení existence účetní jednotky, zákon uděluje povinnost tuto informaci uvést do účetní závěrky.

Zásada periodicity pojednává o vykazování stavů a pohybů majetku, závazků, nákladů a výnosů za určitý časový interval, tzv. účetní období. Účetní jednotky se mohou rozhodnout, za

jakou periodu budou finanční data vykazovat. Výsledky mohou vykazovat za kalendářní rok nebo za hospodářský rok, tj. rok, který začíná jiný měsíc než leden a trvá 12 měsíců (např. 1.4.-31.3.). Zákon o účetnictví uděluje výjimku, kdy účetní období může mít delší trvání.

- a) při vzniku účetní jednotky v období tří měsíců před koncem kalendářního roku nebo hospodářského roku,
- b) při zániku účetní jednotky v období tří měsíců po skončení kalendářního roku nebo hospodářského roku.

Zásada reálného ocenění účetním jednotkám udává, že majetek musí být oceněn v době jeho pořízení. Majetek se oceňuje pomocí oceňovacích metod: ocenění pořizovací cenou, reprodukční cenou nebo vlastními náklady, nominální hodnotou, případně symbolickou cenou 1 Kč. Ocenění majetku musí být vždy provedeno v české koruně. Provádí se k okamžiku sestavení účetní závěrky nebo k okamžiku uskutečnění účetního případu. Správně zvolená metoda ocenění má vliv na stav majetku a závazků a dopad na výši hospodářského výsledku. Podrobně se této problematice věnuje § 24 a § 25 zákona o účetnictví.

Základem **zásady opatrnosti** je nenadhodnocovat aktiva, nepodhodnocovat závazky, vykazovat jen reálné zisky, zohlednit veškerá rizika i veškeré ztráty.

Zásada konzistentnosti účetních metod si zakládá na uspořádanosti, správnosti obsahu a označení položek. Zákon o účetnictví udává, že použité účetní metody nesmí být měněny. Volba jiných účetních metod může být pouze z důvodu změny předmětu podnikání nebo z důvodu zpřesnění věrnosti účetní závěrky. Každá taková změna musí být odůvodněna v příloze účetní závěrky.

Zásada bilanční kontinuity spočívá v návaznosti účetních období. Počáteční stavy na začátku běžného období se musí rovnat se stavy na konci minulého období.

Zásada přednosti obsahu před formou říká účetním jednotkám, aby vycházely z podstaty hospodářské operace, a ne z jejího formálního popisu.

Princip aktuálnosti spočívá v účtování skutečností v rámci účetního období, se kterým časově souvisí. V tabulce 1-1 je stručný přehled účetních metod zajišťujících dodržení této zásady.

Tabulka 1-1 – Účetní metody zajišťující dodržení principu aktuálnosti vč. vysvětlení

ÚČETNÍ METODA	VYSVĚTLENÍ
Časové rozlišení	Používá se k účtování položek, které časově a věcně souvisí s daným účetním obdobím.
Dohadné položky	Používají se k zaúčtování pohledávek/závazků, které věcně souvisí s běžným účetním obdobím, ale chybí k nim podklad.
Rezervy	Používají se k tvorbě pro budoucí výdaje, pokud je důvod, že nastanou.
Odpisy	Používají se ke skutečnému vyjádření hodnoty opotřebení dlouhodobého majetku.
Opravné položky	Používají se k dočasnému snížení hodnoty majetku.
Kurzové rozdíly	Vznikají u přepočtu z cizí měny na českou měnu.
Odložená daň	Používá se k omezení časových rozdílů vzniklých rozdílem mezi účetním a daňovým pohledem na určité položky.

zdroj: vlastní zpracování

K zachování **zásady vzájemného vyrovnání** mají účetní jednotky povinnost účtovat v účetních knihách o aktivech, pasivech, nákladech a výnosech a zobrazovat je v účetní závěrce samostatně bez jejich vzájemného vyrovnání. Podle § 58 vyhlášky č. 500/2002 Sb. jsou výjimky, kterých se tato zásada netýká (Ryneš, 2020c, s. 476):

- a) dobropisů nebo refundací týkajících se konkrétní nákladové nebo výnosové položky a vztahující se k účetnímu období, ve kterém byl náklad nebo výnos zúčtován,
- b) doměrků a vratek daní, nepřímých daní a poplatků, včetně účtování o odložené dani podle § 59 odst. 4,
- c) inventarizačních rozdílů vzniklých prokazatelně ve stejném inventarizačním období neúmyslnou záměnou jednotlivých druhů, u kterých je tato záměna možná vzhledem k charakteru druhů zásob (např. různé rozměry spojovacích materiálů),
- d) rezerv, opravných položek a komplexních nákladů příštích období.

Zásada vymezeného okamžiku realizace umožňuje účetním jednotkám si stanovit, kdy mohou účtovat o nákladech a výnosech.

1.2 Právní úprava účetnictví v České republice

Legislativa upravující účetnictví v České republice je na sebe vzájemně provázaná. Hlavním zákonem, který vše řídí je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb. doplňuje některá vymezení zákona o účetnictví. Metodický dokumentem jsou České účetní standardy, které sjednocují účetní metody a postupy.

Vedle toho musí ještě účetní jednotka mít v povědomí následující zákony, které přímo i nepřímo ovlivňují účetnictví:

- a) zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- b) zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
(dále jen zákon o dani z příjmů)
- c) zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů
(dále jen zákon o obchodních korporacích)
- d) zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- e) zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- f) zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
- g) zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů
- h) zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- i) zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- j) zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů

1.2.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Nejdůležitějším právním předpisem v České republice je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který určuje postup o vedení účetnictví ve správném rozsahu a způsobu.

I. ČÁST PRVNÍ: Obecná ustanovení (§ 1 - § 8)

První část zákona o účetnictví obecně určuje, kdo vede účetnictví; definuje subjekty veřejného zájmu; kategorizuje účetní jednotky a jejich skupiny; vymezuje některé pojmy v účetní a přesně pojednává, co je předmětem účetnictví.

II. ČÁST DRUHÁ: Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy (§ 9 - § 17)

Druhá část zákona o účetnictví se věnuje rozsahu vedení účetnictví, účetními doklady, účetními zápisy, účetními knihami a dalším ustanovením. Pojednává o tom, kdy může firma vést zjednodušený rozsah účetnictví a kdy musí vést plný rozsah

účetnictví. Definuje směrnou účtovou osnovu a účtový rozvrh. Přesně popisuje, kdy se mohou otevírat a zavírat účetní knihy.

III. ČÁST TŘETÍ: Účetní závěrka (§ 18 - § 23)

Třetí část se věnuje důležitému tématu – účetní závěrka, obecně ji popisuje; definuje rozvahový den. Vysvětluje použití mezinárodních účetních standardů pro účtování a sestavení účetní závěrky. Udává, kdy společnost má povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Pomáhá při zpracování výroční zprávy, aby zpracovatelé věděli, co je ze zákona obsahem. Radí, jaké jsou způsoby zveřejňování účetní závěrky. Vysvětluje, co je konsolidovaná účetní závěrka a použití mezinárodních účetních standardů. Dále popisuje účetní výkazy předkládané za Českou republiku.

IV. ČÁST ČTVRTÁ: Způsoby oceňování (§ 24 - § 28)

Čtvrtá část vymezuje způsoby a metody oceňování majetku.

V. ČÁST PÁTÁ: Inventarizace majetku a závazků (§ 29 - § 30)

Pátá část se věnuje inventarizaci majetku a závazků. Přesně popisuje, k čemu inventarizace slouží; kdy se provádí a co dělat v případě inventarizačních rozdílů.

VI. ČÁST ŠESTÁ: Úschova účetních záznamů (§ 31 - § 32)

Šestá kapitola se věnuje archivaci účetních dokladů.

VII. ČÁST SEDMÁ: Zpráva o platbách orgánům správy členského státu Evropské unie nebo třetí země (§ 32a – § 32e)

Sedmá část zákona o účetnictví určuje, kdo sestavuje zprávy o platbách a jaký je jejich obsah; kdo sestavuje konsolidovanou zprávu o platbách; povinnost zveřejnění zprávy; a jaká jsou kritéria rovnocennosti.

VIII. ČÁST OSMÁ: Uvádění nefinančních informací (§ 32f – 32i)

Osmá kapitola se věnuje nefinančním informacím. Zejména definicí nefinančních informací; vymezuje osoby pověřené vedením nefinančních informací; a zpracování samostatné zprávy a její ověření auditorem.

IX. ČÁST DEVÁTÁ: Ustanovení společná, přechodná a závěrečná (§ 33 - § 40)

Poslední část definuje, co je účetní záznam, jeho průkaznost, přenos průkazného záznamu a správnou opravu záznamu. Udává přestupky proti zákonu. Obsahuje zmocňovací ustanovení pro ministerstvo financí k vydávání nových vyhlášek.

1.2.2 Vyhláška č. 500/2002 Sb.

Jednou z nejdůležitějších vyhláškou pro každého podnikatele je vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.

Obsahem vyhlášek je přesně definovat rozsah, obsah a způsob sestavování účetní závěrky; směrnou účtovou osnovou; nebo metody přechodu z daňové evidence na účetnictví.

I ČÁST PRVNÍ: Předmět úpravy účetnictví (§ 1 - § 2)

II ČÁST DRUHÁ: Účetní závěrka (§ 3 – § 44)

Hlava I: Rozsah a způsob sestavování účetní závěrky (§ 3 - § 4)

Hlava II: Obsahové vymezení některých rozvahových položek (§ 5 – § 19)

Hlava III: Obsahové vymezení některých výsledkových položek (§ 20 – § 38a)

Hlava IV: Uspořádání a obsahové vymezení vysvětlující a doplňujících informací v příloze účetní závěrky (§ 39 – § 39c)

Hlava V: Uspořádání a obsahové vymezení přehledu o peněžních tocích (§ 40 – § 43)

Hlava VI: Uspořádání a obsahové vymezení přehledu o změnách vlastního kapitálu (§ 44)

III ČÁST TŘETÍ: Směrná účtová osnova (§ 45 – § 46)

IV ČÁST ČTVRTÁ: Účetní metody (§ 47 – § 61c)

V ČÁST PÁTÁ: Konsolidovaná účetní závěrka (§ 62 – § 67)

Hlava I: Postup zahrnování účetních jednotek do konsolidačního celku (§ 62)

Hlava II: Metody konsolidace (§ 63)

Hlava III: Uspořádání, označování a obsahové vymezení položek konsolidované účetní závěrky (§ 64 – § 67)

VI ČÁST ŠESTÁ: Závěrečná ustanovení (§ 69)

1.2.3 České účetní standardy

České účetní standardy dostaly zmocnění podle § 36 zákona o účetnictví. Byly vydány za účelem sjednocení používání účetních metod a postupů v účetnictví. Obsahem je popis účetních a postupů při účtování.

České účetní standardy se člení na jednotlivé kapitoly a každá se pojednává o nějaké problematice:

1. České účetní standardy č. 001 – účty a zásady účtování
2. České účetní standardy č. 002 – otevírání a uzavírání účetních knih
3. České účetní standardy č. 003 – odložená daň
4. České účetní standardy č. 004 – rezervy
5. České účetní standardy č. 005 – opravné položky
6. České účetní standardy č. 006 – kurzové rozdíly
7. České účetní standardy č. 007 – inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob
8. České účetní standardy č. 008 – operace s cennými papíry a podíly
9. České účetní standardy č. 009 – deriváty
10. České účetní standardy č. 010 - *zrušeny*
11. České účetní standardy č. 011 – operace s obchodním závodem
12. České účetní standardy č. 012 – změny vlastního kapitálu
13. České účetní standardy č. 013 – dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek
14. České účetní standardy č. 014 – dlouhodobý finanční majetek
15. České účetní standardy č. 015 – zásoby
16. České účetní standardy č. 016 – krátkodobý finanční majetek, peněžní prostředky a krátkodobé závazky k úvěrovým institucím
17. České účetní standardy č. 017 – zúčtovací vztahy
18. České účetní standardy č. 018 – kapitálové účty a dlouhodobé závazky
19. České účetní standardy č. 019 – náklady a výnosy
20. České účetní standardy č. 020 - konsolidace
21. České účetní standardy č. 021 – vyrovnání, nucené vyrovnání, konkurs, a likvidace
22. České účetní standardy č. 022 – inventarizace majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
23. České účetní standardy č. 023 – přehled o peněžních tocích

2 Účetní závěrka

Účetní závěrka uzavírá jedno období a dává prostor pro nové období. Informace obsažené v účetní závěrce jsou klíčové pro budoucí rozhodování majitelů (společníků, akcionářů), věřitelů (banky) a investorů.

Účetní závěrku upravuje konkrétně následující legislativa:

- a) § 18 – § 23a zákona č. 563/1993 Sb., o účetnictví;
- b) § 3 – §44 vyhláška č. 500/2002 Sb.
- c) České účetní standardy č. 023

2.1 Účetní uzávěrka

Samotné zpracování účetní závěrky předchází účetní uzávěrka. Je to řada činností a postupů, které zajišťují správnost a úplnost údajů účetních knih v daném účetním období.

Proces účetní uzávěrky je rozdělen do dvou fází. První etapou jsou přípravné práce, při kterých se provádí inventarizace majetku a zúčtovávají se účetní operace na konci účetního období. Druhou částí je závěrka účetnictví, která v sobě zahrnuje tři kroky. Nejdříve se vypočítá výsledek hospodaření (zkr. VH nebo HV; výpočet: VÝNOSY – NÁKLADY), vypočte se daňová povinnost a zúčtuje se. A poté se uzavřou všechny účty, tzn. zúčtují se všechny zůstatky nákladových a výnosových účtů na účet 710 – Účet zisku a ztráty; a zúčtují se všechny zůstatky rozvahových položek účtů na účet 702 – Konečný účet rozvahový; a na konec se vyúčtuje hospodářský výsledek mezi účty 702 a 710. (Štohl, 2016, s. 186)

Účetní uzávěrku a její jednotlivé operace upravuje následující legislativa. Proces inventarizace upravuje zákon o účetnictví, konkrétně § 29 a § 30; a České účetní standardy č. 007. Uzavření účetních knih se provádí podle § 17 zákona o účetnictví a Českých účetních standardů č. 002. Účetní jednotce ohledně zpracování daně z příjmu pomůže zákon o daních z příjmů a konkrétně tady se mohou obrátit na § 24 – § 25 a § 34 – § 35. Odloženou dani z příjmu se zabývá § 59 vyhlášky č. 500/2002 Sb., a České účetní standardy č. 003.

2.2 Účetní závěrka

Účetní závěrka je důležitým dokumentem, který zakončuje účetní práce účetní jednotky za celé účetní období. Tvoří ji rozvaha (neboli bilance), výkaz zisku a ztráty (neboli výsledovka), příloha k účetní závěrce. Střední a velké účetní jednotky mají dále povinnost sestavovat přehled o peněžních tocích (tzv. cash flow) a přehled o změnách vlastního kapitálu. Tento celek poskytuje uživateli informace o majetkové a situaci. (Ryneš, 2020b, s. 285)

Účetní závěrka musí dodržovat pravidla a všeobecně platné účetní zásady, které byly zmíněny v oddíle 1.1 Účetní zásady. Na informace v ní obsažené jsou kladeny vysoké nároky. Musí vykazovat spolehlivost; podat věrný a poctivý obraz o účetnictví podniku a reálně zobrazit veškeré její skutečnosti. Údaje v účetní závěrce musí být vykázány, sestaveny a zveřejněny takovým způsobem, který umožní jejich srovnatelnost s předchozím účetním obdobím. Musí být zachována stálost účetních metod a bilanční kontinuity. Všechny podstatné změny musí být popsány v příloze účetní závěrky a odůvodněny s vykázáním vlivu na rozvahové položky a výsledek hospodaření. (Ryneš, 2020b, s. 285) Pravidlo srovnatelnosti se vztahuje na finanční výkazy, přílohu k účetní závěrce, přehled o peněžních tocích (cash flow), přehled o změnách základního kapitálu. Informace v účetní závěrce musí být srozumitelné, aby umožnily uživateli na jejím základě konat ekonomická rozhodnutí. Data účetní závěrky si musí zachovat významnost. Žádná data nesmí být vyloučena z přílohy účetní závěrky, jenom proto, že se mohou zdát nesrozumitelná. Všechny informace jsou brána jako významné, jestliže jejich neuvedení v příloze účetní závěrky by ovlivnilo rozhodovací úsudek uživatele.

Podle zákona o účetnictví účetní jednotky sestavují řádnou účetní závěrku (tj. sestavená k poslednímu dni běžného účetního období) podle toho, do které kategorie účetních jednotek spadají. Účetní závěrka může být sestavena ve zkráceném nebo v plném rozsahu. Zkrácený rozsah mohou sestavovat a zveřejňovat všechny účetní jednotky, které nemají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem. Pokud se dobrovolně rozhodnou, mohou sestavit účetní závěrku v plném rozsahu. Problém nastává při předkládání finančních výkazů bance. Banka preferuje finanční výkazy v plném rozsahu (někdy to mívá i smluvně ošetřeno) pro potřeby finanční analýzy a k monitoringu klienta. Výkazy ve zkráceném rozsahu bance nepodávají dostatečný obraz o rozvahových a výsledkových položkách.

Dalším typem účetních závěrek jsou mimořádné, které jsou sestavovány např. při ukončení činnosti podnikání společnosti; a mezitímní účetní závěrky, jež jsou sestaveny v průběhu běžného účetního období bez toho, aniž by se uzavřely účetní knihy, např. v pololetí roku.

Od roku 2016 se účetní jednotky dělí na čtyři kategorie. Začlenění účetní jednotky do jednotlivých kategorií závisí na splnění hraničních hodnot k rozvahovému dni.

Mikro účetní jednotka

- aktiva celkem 9 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu 18 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 18

Malá účetní jednotka

- aktiva celkem 100 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu 200 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50

Střední účetní jednotka

- aktiva celkem 500 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu 1 000 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250

Velká účetní jednotka je ta, která překračuje alespoň dvě kritéria hraničních hodnot u střední účetní jednotky. Za velkou účetní jednotku se vždy považuje subjekt veřejného zájmu.

Každá účetní závěrka má zákonně povinné náležitosti, které musí obsahovat, ať je sestavena ve zkráceném nebo v plném rozsahu.

- a) název a sídlo obchodní společnosti,
- b) identifikační číslo a informaci o zápisu do veřejného obchodního rejstříku,
- c) právní formu, případně informaci, že účetní jednotka je v likvidaci,
- d) předmět podnikání a jiné činnosti; účel, pro který byla účetní jednotka zřízena,
- e) rozvahový den nebo jiný okamžik, kdy se sestavuje účetní závěrka,
- f) okamžik sestavení účetní závěrky,
- g) podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, která vykonávala funkci k rozvahovému dni.

§ 20 zákona o účetnictví dává povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem velkým a středním účetním jednotkám, akciovým společnostem a svěřeneckým fondům, které překročily alespoň jednu z následujících zákonných hodnot; a malým účetním jednotkám, které překročily alespoň dvě následující zákonné hodnoty.

- aktiva 40 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v účetním období 50.

Konsolidovaná účetní závěrka, upravená podle § 22 zákona o účetnictví, podává majitelům mateřské společnosti komplexní informace o majetku, závazcích, vlastním kapitálu, nákladech a výnosech za ekonomicko-hospodářské seskupení podniků. Uživatel konsolidované účetní závěrky mateřské společnosti získá informace o finanční situaci, výsledcích činnosti a změnách ve finanční či majetkové podstatě skupiny, jako by šlo o jednu účetní jednotku.

Všechny účetní jednotky, které jsou zapsány v obchodním rejstříku, mají povinnost podle zákona o účetnictví zveřejnit účetní závěrku ve sbírce listin. V případě porušení § 21a zákona o účetnictví, hrozí účetní jednotce pokuta až 100 000 Kč.

2.2.1 Rozvaha

Rozvaha (bilance) je uceleným zdrojem informací o stavu a struktuře majetku účetní jednotky za nějaké období. Rozvaha se dělí na aktiva a pasiva. Pro správnost a fungování účtování musí být zachována tzv. bilanční rovnováha, tj. aktiva se musí rovnat pasivům.

Aktiva jsou vlastněný majetek společnosti, do kterého patří dlouhodobý majetek, oběžný majetek, časové rozlišení. Pasiva jsou zdroje, které mohou být čerpány. Dělí se na vlastní zdroje, kam se řadí základní kapitál, kapitálové fondy a hospodářský výsledek; a na cizí zdroje, do kterých patří rezervy, závazky krátkodobé a dlouhodobé a časové rozlišení. Následující tabulka 2-1 stručně zobrazuje vertikální strukturu rozvahy.

Tabulka 2-1 – Struktura rozvahy vertikálně

AKTIVA	PASIVA
DLOUHODOBÝ MAJETEK	VLASTNÍ ZDROJE
Dlouhodobý nehmotný majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý hmotný majetek	Kapitálové fondy, fondy ze zisku
Dlouhodobý finanční majetek	Hospodářský výsledek
OBĚŽNÝ MAJETEK	CIZÍ ZDROJE
Zásoby	Rezervy
Pohledávky (dlouhodobé, krátkodobé)	Závazky (dlouhodobé, krátkodobé)
Finanční majetek	
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ	ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

zdroj: vlastní zpracování

Uživatel se často setká s několika druhy bilancí:

- a) zahajovací rozvaha se sestavuje při založení podniku,
- b) počáteční rozvaha se sestavuje na začátku účetního období,
- c) konečná rozvaha se sestavuje na konci účetního období,

a může být sestavena buď v plném nebo ve zkráceném rozsahu.

Při horizontálním pohledu na aktivní stranu rozvahy je patrné, že se bilance dělí do několika sloupců. Pro lepší orientaci ve výkazů využívá čísla řádků (první sloupec). Dalším sloupcem je název položky viz tabulka 2-1 a poté se sloupce dělí na běžné období a minulé období. V rámci rozvahy je tak možné porovnat finanční vývoj mezi roky. Běžné období v sobě ukrývá tři podsloupce – brutto, korekce a netto. Sloupec brutto uživateli říká, jaká byla výše původní, neupravená výše aktiva. Sloupec korekce v sobě ukrývá výši opravných položek a opravek; a sloupec netto je čistá, upravená hodnota aktiva.

Pasivní strana je poněkud jednodušší. Vedle již zmiňovaných čísel řádků a názvu položek, se sloupce dělí pouze na běžné období a minulé období.

2.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku ztráty (zkr. VZZ) nebo také výsledovka je účetním dokumentem, který podává ucelené informace o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. Cílem výsledovky je podat informaci o finanční výkonnosti společnosti. (Štohl, 2016, s. 210)

Výkaz zisku a ztráty může být sestavován buď v druhovém nebo účelovém členění. Většina účetních jednotek a uživatelů používá druhové členění výsledovky. A dále se sestavuje buď v plném nebo ve zkráceném rozsahu. Pro sestavování platí stejná jako pravidla, která byla uvedena v oddíle 2.2 Účetní závěrka.

Výkaz se z vertikálního hlediska člení do několika skupin. Následující tabulka 2-2 stručně ukazuje rozdělení výkazu zisku a ztráty. V provozní části uživatel nalezne informace o výnosech a nákladech z provozní činnosti. Provozní výsledek hospodaření (zkr. EBIT) vypovídá o hospodaření společnosti z provozní činnosti. Do finančních výnosů a nákladů se účtují nákladové, výnosové úroky; ostatní finanční náklady a výnosy. Finanční výsledek hospodaření uživateli říká, jak si firma vedla ve finanční oblasti. Výsledek hospodaření před zdaněním je součet provozního a finančního výsledku hospodaření. Hospodářský výsledek po zdanění (zkr. EAT) je očištěn o daňovou povinnost. Čistý obrát za účetní období je součet všech výnosů.

Tabulka 2-2 – Struktura výkazu a ztráty vertikálně

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
Provozní výnosy a náklady
Provozní výsledek hospodaření
Finanční výnosy a náklady
Finanční výsledek hospodaření
Výsledek hospodaření před zdaněním
Výsledek hospodaření po zdanění
Čistý obrat za účetní období

zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření po zdanění vedený ve výkazu zisku a ztráty se musí rovnat s výsledkem hospodaření uvedeném v rozvaze.

Horizontální členění výkazu zisku a ztráty je stejné jako u pasivní strany rozvahy.

2.2.3 Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce (dále jen příloha) je neodmyslitelně povinná součástí účetní závěrky. Přestože rozvaha a výsledovka, mají přesně definovanou formu dle formuláře, příloha k účetní závěrce má podle § 39 vyhlášky č. 500/2002 Sb. stanovený pouze obsah (Ryneš, 2020c, s. 460) To, jak bude účetní závěrka vypadat je na účetní jednotce.

- a) informace o společnosti: obchodní název, sídlo, identifikační číslo, právní forma, informace o zápisu do obchodního rejstříku,
- b) předmět podnikání,
- c) rozvahový den, kterému se účetní závěrka sestavuje,
- d) okamžik sestavení a podpisový záznam účetní závěrky,
- e) průměrný počet zaměstnanců v účetním období,
- f) výše odměn, záloh, zápůjček, úvěrů a poskytnutých záruk.

Dále musí obsahovat informační doložku o účetních metodách a účetních zásadách (Štohl, 2016, s. 215):

- a) způsob oceňování majetku a závazků (příp. způsob stanovení reálné hodnoty)
- b) způsob sestavení odpisových plánů vč. použitých odpisových metod,
- c) způsob stanovení opravných položek,
- d) způsob přepočtu kurzů.

Poslední povinnou část, kterou musí obsahovat jsou doplňující informace k rozvaze a k výsledovce (Štohl, 2016, s. 215):

- a) výše závazkových vztahů, které mají k rozvahovému dni delší splatnost než 5 let,
- b) výši zápůjček a úvěrů poskytnutých členům vedoucího orgánu.

V případě splnění pravidel pro povinnost sestavení auditované účetní závěrky, musí účetní jednotka v příloze dále uvádět (Ryneš, 2020b, s. 312):

- a) popis změn v obchodním rejstříku,
- b) popis organizační struktury společnosti,
- c) informace o společnosti, kde je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením
- d) osobní náklady na zaměstnance a osobní náklady na řídicí pracovníky,
- e) jména členů statutárních orgánů a dozorčích orgánů ke dni účetní závěrky.
- f) seznam fyzických a právnických osob, které jsou řídicími jednotkami.

2.2.4 Výkaz o peněžních tocích

Výkaz o peněžních tocích též známý jako výkaz cash flow je účetní výkaz, který zachycuje pohyb peněz. Cash flow pracuje na principu nárůstu prostředků na jedné straně a úbytku majetku na druhé straně:

- a) v případě nárůstu aktiv, peníze klesají;
- b) v případě úbytku aktiv, peníze narůstají;
- c) v případě nárůstu pasiv, peníze narůstají;
- d) v případě úbytku pasiv, peníze klesají.

Strukturu představuje následující tabulka 2-3. Stručně popisuje vertikální členění výkazu. Výpočet cash flow se může provést dvěma způsoby – přímou nebo nepřímou metodou. Banky mohou pro své účely používat vlastní postup výpočtu.

Tabulka 2-3 – Členění cash flow vertikálně s možnou variantou výpočtu

CASH FLOW		
+	Hospodářský výsledek	Běžné cash flow
+	Odpisy	
+	Saldo nepeněžních nákladů a výnosových položek	
-	Zisk z prodeje cenných papírů, vkladů	
-	Mimořádné peněžní položky	
=	Běžný peněžní tok (CCF)	
+	Změna potřeby vlastního kapitálu	Cash flow provozní činnosti
+	Změna zásob	
+	Změna pohledávek z obchodních vztahů	
+	Změna závazků z obchodních vztahů	
+	Mimořádné peněžní položky	
A.	Peněžní tok z provozní činnosti	
+	Výdaje spojené s pořízením dlouhodobého majetku	Cash flow investiční činnosti
+	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	
B.	Peněžní tok z investiční činnosti	
+	Změna dlouhodobého finančního dluhu	Cash flow finanční činnosti
+	Změna krátkodobého finančního dluhu	
+	Změna krátkodobých závazků	
+	Změna ostatních závazků	
+	Změna vlastního kapitálu	
+	Dividendy	
C.	Peněžní toky z finanční činnosti	
	Čisté zvýšení/snížení peněžních prostředků	

zdroj: vlastní zpracování

2.2.5 Přehled o změnách základního kapitálu

Výkaz přehledu o změnách základního kapitálu mají povinnost sestavovat všechny účetní jednotky, kromě malých a mikro účetních jednotek. Podává informaci o změně (zvýšení či snížení) jednotlivých složek vlastního kapitálu za účetní období v komparaci s minulým obdobím.

V případě čerpání významných položek vlastního kapitálu musí účetní jednotky změnu komentovat v příloze účetní závěrky.

2.2.6 Zpráva auditora

Účetní závěrka za podmínek, které již byly uvedeny výše, musí projít kontrolou auditora. Auditor je nezávislá osoba zapsaná u komory auditorů, která kontroluje, zda údaje uvedené v účetní závěrce dodržují zásadu věrného a poctivého zobrazení. Výsledkem kontroly v podniku je zpráva auditora s výrokem:

- a) bez výhrad – účetní závěrka podle auditora podává věrný a poctivý obraz účetnictví;
- b) s výhradou – účetní závěrka podle auditora podává věrný a poctivý obraz účetnictví s výhradami, které následně popíše;
- c) záporný výrok – účetní závěrka podle auditora nepodává věrný a poctivý obraz účetnictví;
- d) odmítnutí výroku – auditor byl při své činnosti tak moc omezen, že nebyl schopen vyjádřit svůj výrok.

2.2.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva je informační dokument pro uživatele účetní závěrky o vývoji výkonnosti a činnosti účetní jednotky. Zákon o účetnictví popisuje cíl sestavení výroční zprávy následovně: „*Účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení.*“ Povinnost sestavovat a zveřejňovat výroční zprávu mají všechny účetní jednotky, které ze zákona podléhají auditu. Pro naplnění účelu musí účetní jednotka ve výroční zprávě uvést následující informace (Ryneš, 2020a, s. 407-408):

- a) o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu,
- b) o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
- c) o návrhu rozdělení zisku nebo vypořádání ztráty,
- d) o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- e) o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,
- f) o aktivitách v oblasti životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- g) o tom, zda účetní jednotka má pobočku nebo jinou část obchodního závodu v zahraničí,
- h) o skutečnostech podle zvláštních právních předpisů.

Součástí výroční zprávy bývá i zpráva o vztazích mezi ovládající a ovládanou osobou (podle § 82 - § 84 zákona o obchodních korporacích), sestavenou statutárním orgánem společnosti. Termín pro sestavení je do tří měsíců od skončení účetního období. Zpráva o vztazích obsahuje (Ryneš, 2020b, s. 333-354):

- a) strukturu vztahů mezi ovládajícími a ovládanými osobami,
- b) úlohu, způsob a prostředky ovládnání osob ve skupině,
- c) přehled jednání uskutečněných v posledním účetním období, která byla zrealizována v zájmu ovládající osoby,
- d) přehled vzájemných smluv mezi ovládajícími a ovládanými osobami,
- e) posouzení o vzniku újmy ovládané osobě a případně posouzení vyrovnání,
- f) vyhodnocení výhod, nevýhod, rizik a vzájemných vztahů ve skupině.

3 Bankovníctví: řízení rizik a nabízené produkty

Banky jsou akciové společnosti podnikající ve finanční sféře za účelem zisku. Proto, aby dosahovali maximálního zisku, musí se potýkat s řadou rizik. Podnikání na trhu není jednoduché, protože nakládají s cizími prostředky a z toho důvodu jsou sledovány centrální bankou.

Česká národní banka (zkr. ČNB) podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance provádí dohled nad finančním trhem České republiky. Pozornost kontroly věnuje bankovnímu sektoru, družstevním záložnám, kapitálovému trhu, pojišťovnictví, penzijním společnostem, fondům penzijních společností, směnárnám a věnuje dohled nad institucemi v oblasti platebního styku. Určuje pravidla, která chrání stabilitu výše uvedených složek. Reguluje, dohlíží, a postihuje nedodržování určených pravidel.

Metody řízení rizik se do českého bankovního prostředí dostaly postupně ve dvou řadách. V první řadě si začaly komerční banky ošetřovat rizika sami. V druhé vlně vydala centrální banka regulační pravidla pro aktivity finančních institucí (v roce 1992 přijala první opatření, která se zabývala úvěrovému, měnovému a likvidnímu riziku). Česká národní banka do regulačních pravidel později zahrнула postupy Výboru pro bankovní dohled BIS (Bezpečnostní informační služba České republiky) a Evropské unie.

3.1 Řízení rizika

Řízení rizik, angl. risk management, je oblast řízení zabývající se analýzami a snižováním rizik. Eliminuje již existující nebo teprve nastávající okolnosti, které by mohly riziko zvýšit. Z toho důvodu je řízení rizik neustálá, opakující se činnost s cílem omezit pravděpodobnost výskytu rizika nebo snížit jejich dopad na organizaci; zabránit problémům a negativním jevům; vyvarovat se krizovému řízení; a zabránit vzniku problémů. Řízením rizik se zabývá vrcholový management banky.

Řízení rizik obsahuje několik fází, které jsou vzájemně provázané. Nejprve se identifikuje riziko (risk identification). V tomto velmi důležitém kroku je potřeba určit riziko, se kterým se bude proces zaobírat. Pomocí postupného odhalování a pochopení následků a pravděpodobností dojde k analýze rizika (risk analysis). Podle výsledků analýzy risk management zhodnotí rizika (risk evaluation), porovná jejich vážnost a určí plán pro zvládnutí rizik (risk mitigation) a jejich zmírnění. Pro zachování platného plánu se musí provádět i pravidelný monitoring rizik (risk monitoring; review) a upravovat jej podle situace.

Risk management se musí potýkat se čtyřmi druhy rizik: úvěrové, tržní, likvidní a operační.

3.2 Úvěrové riziko

Úvěrové riziko neboli kreditní riziko (příp. riziko protistrany) spočívá v tom, kdy protistrana nebude schopna splnit své závazky vůči bance. Podle § 2 věstníku ČNB ze dne 3. února 2004 je úvěrové riziko vysvětleno následovně: „*riziko ztráty banky vyplývající ze selhání smluvní strany tím, že nedostojí svým závazkům podle podmínek smlouvy na základě, které se banka stala věřitelem smluvní strany.*“ (Česká národní banka, a.s., 2004, s. 1)

Úvěrové riziko je přítomno ve všech bankovních transakcích, kromě příjmu depozit. Pod těmito bankovními transakcemi si lze představit: platby, záruky, pokladní a zúčtovací operace, kapitálové a obchodní investice, úvěry a přísliby, financování obchodu, operace na peněžním trhu. (Půlpánová, 2011, s. 183)

Vnímat riziko jde dvěma způsoby jako pravděpodobnost selhání, tzv. riziko nesplnění závazků; a ztráty objemu, tzv. inherentní riziko produktu.

Riziko nesplnění závazků je možno identifikovat jako (Půlpánová, 2011, s. 191):

- a) riziko klienta – příčina selhání klienta závisí na jeho ekonomické a finanční situaci, v jeho bonitě;
- b) riziko země – provádí se politicko-ekonomická analýza teritoria země, ze kterého klient pochází;
- c) riziko koncentrace (angažovanosti) – banka se soustřeďuje pouze na úzký okruh klientů (např. v rámci jednoho ekonomického sektoru).

Inherentní riziko produktů je pak (Půlpánová, 2011, s. 191):

- a) riziko jistiny – nastane v okamžiku, kdy je riziko, že bance nevrátí celá částka z obchodu;
- b) riziko úrokové platby – např. výpadek úrokové splátky;
- c) riziko náhradního obchodu
- d) riziko platby – nastane při obchodování na finančních trzích;
- e) riziko zajištění – nastane v okamžiku, kdy dojde ke snížení hodnoty zajištění.

Důvodem vzniku rizika klienta je selhání jeho vlastností. Úkolem je minimalizovat riziko tím, že banka získá co nejvíce informací o klientovi a co nejvíce ho pozná před uzavřením smluvním vztahu. I malé odchýlení se od předpokladů může znamenat budoucí úvěrové riziko.

Informace o klientovi lze získat několika způsoby. Buď banka využije služeb ratingových agentur, které vyhodnocují společnosti pomocí standardního hodnocení. Firmy zařazují do jednotlivých klasifikačních tříd a k určitému bonitnímu stupni. Nebo si banky zajistí hodnocení klienta vlastní cestou. Shromažďují informace od žadatele, který tyto informace bance musí předat. Jedná se o finanční i nefinanční data, pomocí kterých si zjistí jeho bonitu a zařadí do příslušné skupiny rizikivosti, tzv. (interní) rating. K vlastnímu výpočtu může, jako doplněk, využít informace od ratingových agentur a sdílených informací z úvěrového registru.

Každá má banka má své vlastní postupy a metodiku na posouzení klienta, ale všechny vycházejí z finanční analýzy konkrétního žadatele.

Komerční banky mají v rámci ošetření rizik stanoveno od ČNB, že musí u úvěrovaných klientů každý rok provádět kontrolu úvěrové angažovanosti včetně jeho plnění. Musí znovu spočítat bonitu a provést kontrolu zajištění¹. Klient musí mít do toho dne splněny všechny podmínky úvěru vyplývající ze smlouvy. Všichni klienti se ještě musí mimo jiné pravidelně kontrolovat za základě předložených finančních výsledků.

Důležitým prvkem při řízení úvěrového rizika, v souvislosti s rizikem klienta, je reakce banky na selhání dlužníka aktualizací reálné hodnoty příslušné pohledávky, prostřednictvím systému tvorby opravných položek. Tuto povinnost ukládá Opatření ČNB o posuzování pohledávek z finančních činností. Banky provedou analýzu úvěrového portfolia, včetně odhadů budoucího vývoje a výsledky se berou v úvahu při aktualizaci postupů a limitů používaných při v rámci řízení úvěrového rizika. ČNB dále komerčním bankám udává zásady a pravidla pro systém řízení rizik a pro kapitálovou přiměřenost. Od bank požadují tvorbu kapitálových požadavků k pokrytí podstupovaných rizik. (Půlpánová, 2011, s. 195)

3.2.1 Tržní riziko

Tržní riziko souvisí s tím, jak se tržní ceny hýbou na trhu (např. akciové instrumenty, domácí měny, zahraniční měny, komodity) a jak negativně ovlivní hospodářský výsledek banky. Tržní riziko se dále dělí do čtyř faktorů: akciové, úrokové, měnové, komoditní. (Půlpánová, 2011, s. 183)

¹ zajištění úvěru pouze doplňuje kvalitu úvěrového vztahu a nezapočítává se do ratingové procesu ani do rizikivosti (Půlpánová, 2011, s. 195)

3.2.2 Likvidní riziko

„Rizikem likvidity se rozumí riziko, že banka ztratí schopnost dostát svým finančním závazkům v době, kdy se stanou splatnými nebo nebude schopna financovat svá aktiva.“ (Česká národní banka, a.s., 2004, s. 1)

Jednoduše lze shrnout: v případě, že by se všichni klienti banky rozhodli, že si chtějí vybrat své peníze, banka by to nebyla schopna splnit, protože peníze nemá v hotovosti, ale jsou uloženy v různých formách aktiv (pohledávky za dlužníky, nakoupené cenné papíry). Celý princip bankovního podnikání je založen na riziku likvidity. (Bučková, 2010)

Riziko likvidity se člení na riziko cash-flow a riziko tržní likvidity. Riziko cash-flow vychází z výpadku peněžního toku jdoucího do banky (pocházejících např. z úvěrů). (Půlpánová, 2011, s. 188) Riziko tržní likvidity spočívá v množství cenných papírů, které si banka drží v portfoliu; v nejistotě o jejich likviditě, tj. jestli se dají rychle prodat za minimální ztrátu. (Kalabis, 2017)

Základem řízení likvidního rizika je funkční informační systém, který bude schopný ihned vyobrazit všechny operace a umožní bance monitoring likvidní pozice a projekci cash-flow. Banka hlídá svou likviditu komplexně, není omezena pouze na nejbližší časový horizont, zaměřuje se na ni v rámci tzv. splatnostních pásem. Tyto pásma respektují např. strukturu splatností cash-flow dále mohou být nastavena např. po jednotlivých rocích. (Půlpánová, 2011, s. 188)

3.2.3 Operační riziko

Operační riziko je nefinančním rizikem. Dle § 2 věstníku ČNB z 3. února 2004 je operační riziko přesně definováno: *„riziko ztráty banky vlivem nedostatků či selhání vnitřních procesů, lidského faktoru nebo systémů či riziko ztráty banky vlivem vnějších událostí, včetně rizika ztráty banky v důsledku porušení či nenaplnění právní normy.“* (Česká národní banka, a.s., 2004, s. 1)

Operační rizika lze rozdělit na interní a externí. Interní operační riziko se zabývá událostmi způsobenými technologií (selhání informačních systémů, neautorizovaný vstup do systémů) a lidským faktorem (podvodné jednání, neúmyslné chyby, fluktuace zaměstnanců, zavádění nového produktu, reorganizace, chyby v účetnictví a zúčtovací chyby, komunikační problémy). (Půlpánová, 2011, s. 185-186) Externí operační riziko se zabývá situacemi, které ovlivní bankovní prostředí. V bance se externím operačním rizikům věnuje útvar compliance, který se konkrétně zabývá těmito riziky: právní riziko (zhoršení vymahatelnost práva, změny právních norem, smluvní spory); regulatorní riziko (změny regulačního režimu, neplnění regulatorních

požadavků); externí podvody (falšování platebních prostředků a dokumentů); podezřelé transakce a postupy legalizující výnosy z trestné činnosti; porušení bankovního tajemství. Útvar compliance řeší situace i ze širšího spektra jako politické krize, sociální konflikty, válečné konflikty, oslabení konkurenční pozice, nehody, katastrofy. (Půlpánová, 2011, s. 186)

3.3 Bankovní obchody

Banky nabízejí služby jako úschova a zhodnocení peněz a poradenství v oblasti financí; a produkty jako běžný účet, úvěr, investiční fondy.

Bankovní produkty mají nemateriální charakter; nelze se jimi předzásobit; jsou abstraktní a nejsou patentované. Je nutné rozlišovat jejich věcnou a hodnotovou stránku. Věcná stránka spočívá v počtu jednotlivých produktů. Hodnotová stránka zahrnuje finanční objem daného produktu. Důležitým rysem bankovních obchodů je jejich vzájemná podmíněnost a propojenost, tzn. jeden produkt nemůže pracovat bez druhého (kontokorent není možné čerpat bez běžného účtu).

Na bankovní obchody se lze dívat z několika stran. První stranou je vazba na rozvahu banky. Obchody se dělí na aktivní, pasivní a neutrální. Aktivní obchody jsou například úvěry. Odráží se v aktivech banky; banka je v postavení věřitele a vznikají jí pohledávky či vlastnická práva. Pasivní obchody jsou například vklady klientů a obchody spojené s opatřením kapitálu. Odráží se v pasivech banky; banka v postavení dlužníka a vznikají jí závazky. Neutrální obchody představují platební styk, její organizaci a realizaci. Nejsou položkami pohybu v bilanci banky. Druhý pohled na bankovní produkty je podle segmentace klientů. Ty se dělí na retailové obchody (velký počet obchodů v menších částkách) a wholesales obchody (malý počet obchodů ve vysokých částkách; tyto obchody jsou velmi individuální). Poslední úhel pohledu je podle významu pro klienta. Patří mezi úvěrové obchody, depozitní (vkladové) obchody, platebně zúčtovací obchody, investiční obchody, pokladní a směnářské služby. (Černohorský, 2012, s. 229) Bakalářská práce se bude dále zabývat pouze úvěrovými obchody.

Banky poskytují úvěry klientům, kteří potřebují získat finanční prostředky. Právnícké osoby ke své podnikatelské činnosti využívají nabídky bankovních produktů. V současnosti komerční banky nabízejí základní škálu produktů: peněžní úvěry, bankovní záruky, dealingové služby. Od dceřiných společností bank lze sjednat další formy financování majetku.

3.3.1 Peněžní úvěr

Peněžní úvěry se dělí na provozní (kontokorentní úvěr, revolvingový úvěr, kreditní karta) a účelové. Z časového hlediska se úvěry dělí na krátkodobé úvěry se splatností do jednoho roku; splatnost střednědobých úvěrů se pohybuje od jednoho roku do pěti let; dlouhodobé úvěry mají delší splatnost než pět let. Zajištění úvěru může být aktivem nebo avalovanou, případně neavalovanou směnkou.

Kontokorentní úvěr neboli povolené přečerpání účtu je úvěrový účet napojený k běžném účtu klienta. Klient může libovolně čerpat peněžní prostředky až do výše povoleného úvěrového limitu. Jedná se o krátkodobý neúčelový úvěr sloužící k překlenutí časového nesouladu mezi příjmy a výdaji; nebo k financování oběžného majetku. Kontokorentní úvěr je možné poskytnout v českých korunách-Kč i cizí měně (nejčastěji euro-EUR, dolar-USD, libra-GBP).

Regulovaný revolvingový úvěr se poskytuje k financování opakované provozní potřeby oběžného majetku. Čerpání úvěru probíhá formou tranší² jdoucími za sebou v závislosti na skutečném stavu předmětu financování – pohledávek nebo zásob. Délka tranše může být jeden až tři měsíce. Ve praxi to funguje tak, že klient zašle žádost o čerpání revolvingového úvěru dva dny před datem čerpání stanoveného ve smlouvě (např. datum čerpání je k 25. dne každého měsíce, tzn. žádost zašle nejpozději k 23. dni v každém měsíci) a k tomu zašle seznam pohledávek nebo seznam zásob, ze kterých se počítá možná výše regulace. Odpovědný pracovník domovské pobočky klienta zkontroluje výši předmětu financování a dle vypočtené regulace schválí čerpání tranše v plné výši čerpání dle žádosti, případně v nižší částce. Splácení probíhá v závislosti na délce tranše; a probíhá ke dni obnovy tranše nebo ke dni konečné splatnosti úvěru.

Neregulovaný e-revolvingový úvěr se též využívá k financování provozních potřeb klienta. Rozdíl oproti regulovanému revolvingovému úvěru je v čerpání a splácení. Klient si vše realizuje sám ve svém elektronickém bankovníctví, kde si zvolí výši a délku tranší. Splacením úvěru se obnoví možnost opakovaného čerpání.

Kreditní kartu pro podnikatele lze využít k placení zboží a služeb u obchodních partnerů v kamenném obchodě i na internetu, provádět výběry hotovosti z bankomatů v České republice. U komerčních bank může být podmínkou pro poskytnutí kreditní karty zřízení běžného účtu.

² jednorázové převody z úvěrového účtu na běžný účet

Investiční úvěr/účelový úvěr slouží k financování přesně vymezeného účelu. Může být poskytnut na pořízení, rekonstrukci, výstavby nemovitosti, technického vybavení, obnovy vozového parku, oběžného majetku nebo jednotlivých fází výroby. Účelový úvěr může být krátkodobý, střednědobý nebo dlouhodobý. Čerpání je možné po splnění podmínek čerpání, které jsou stanoveny ve smlouvě a dokládají účelovost použití prostředků. Čerpat lze jednorázově nebo postupně v tranších. Dílčí čerpání úvěru je vždy na základě žádosti a dalších požadovaných dokladů (nejčastěji faktur).

3.3.2 Bankovní záruky a dokumentární akreditivy

Obecně lze vysvětlit, že vystavením bankovní záruky se banka zavazuje zaplatit závazek věřiteli do určité výše peněžní částky (podle obsahu záruční listiny), jestliže dlužník nesplní svůj závazek. Bankovní záruky je možno rozdělit na platební bankovní záruky a neplatební bankovní záruky. Dále mohou být přímé nebo nepřímé.

Platební bankovní zárukou ručí banka za splnění platebního závazku dlužníka např. za platby za zboží nebo služby; za spotřební daň; za zajištění celního dluhu; za distributory pohonných hmot. Jsou vhodným zajišťovacím instrumentem pro zajištění platebních závazků odběratelů vůči dodavatelům na tuzemském i zahraničním trhu.

Neplatební bankovní zárukou ručí banka za jiný než platební závazek např. záruka za nabídku; akontační záruka³; kauční záruka⁴; za zádržné; za záruční dobu. Neplatební bankovní záruku často využívají stavební firmy. Jsou vhodným zajišťovacím instrumentem pro zajištění neplatebních závazků dodavatelů vůči odběratelům na tuzemském i zahraničním trhu.

Přímé bankovní záruky jsou vystavovány z příkazu klienta ve prospěch oprávněného neboli beneficianta. Nepřímé bankovní záruky jsou vystavovány z příkazu klienta ve prospěch zahraniční banky; zahraniční banka dostane instrukci, aby vystavila bankovní záruku ve prospěch beneficianta.

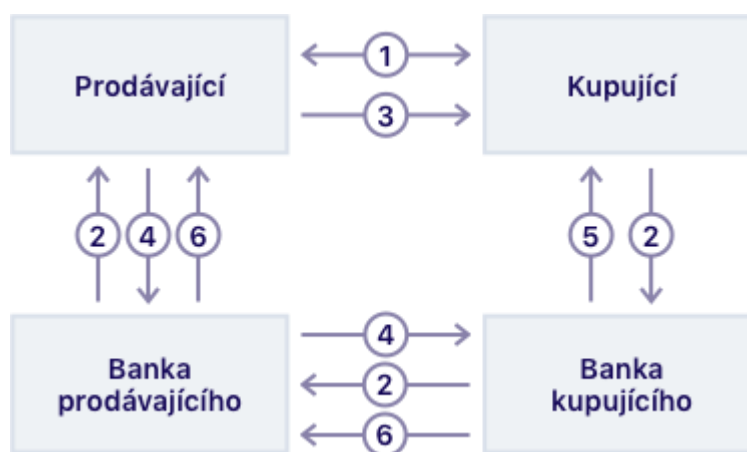
Importní dokumentární akreditiv je písemný závazek banky, že klient-odběratel poskytne třetí osobě určité plnění, v případě že budou do sjednané doby splněny akreditivní podmínky a předloženy příslušné dokumenty. Akreditiv je vhodný pro použití pro obchodování s novými obchodními partnery nebo z rizikových zemí.

³ za vrácení poskytnuté zálohy

⁴ za řádné a včasné provedení práce podle smlouvy o dílo

Moneta Money Bank na svých webových stránkách stručně popisuje princip fungování akreditivu (princip je též graficky znázorněn na obrázku 1)

1. *prodávající a kupující (vývozce a dovozce) uzavřou kupní smlouvu,*
2. *kupující požádá svou banku o otevření dokumentárního akreditivu ve prospěch prodávajícího a specifikuje podmínky akreditivu (požadované dokumenty od prodávajícího), banka akreditiv otevře a avizuje otevření akreditivu včetně podmínek bance prodávajícího či přímo prodávajícímu,*
3. *prodávající odešle zboží dle smlouvy,*
4. *prodávající zašle dokumenty požadované v akreditivu prostřednictvím své banky bance kupujícího,*
5. *banka kupujícího zkontroluje dokumenty a v případě, že odpovídají podmínkám akreditivu, je před kupujícímu*
6. *banka kupujícího zatíží jeho účet a odešle peněžní prostředky prodávajícímu prostřednictvím jeho banky.* (Moneta Money Bank, a.s., 2021)

Obrázek 1 – Princip fungování dokumentárního akreditivu

zdroj: Moneta Money Bank

Vystavení bankovní záruky a akreditivů je možno pod dvěma bankovními produkty. Pokud klient potřebuje vystavovat více bankovních záruk nebo akreditivů v nižších částkách, uzavře s bankou tzv. smlouvu o závazkovém limitu⁵, kde je přesně specifikováno, do jaké výše mohou být vystavovány bankovní záruky, akreditivy a přísliby bankovní záruky. Pokud klient

⁵ pozn. Smlouva o závazkovém limitu je nejčastěji využívána pro neplatební bankovní záruky.

potřebuje jednorázově vystavit bankovní záruku, akreditiv či příslib bude s ním pravděpodobně uzavřen samostatná smlouva o poskytnutí bankovní záruky/akreditivu/příslibu bankovní záruky⁶.

Závazkový limit bývá zajištěn aktivem. Podmínkou vystavení bankovní záruky/akreditivu může být dodatečné zajištění dílčích záruk, formou dohody o vyplňovacím právu směnečném nebo smlouvou o blokaci peněžních prostředků na účtu, případně kombinace obojího.

3.3.3 Dealingové služby

Klient může s bankou uzavřít rámcové smlouvy k obchodování na devizových trzích. Pomocí těchto smluv získá individuální smluvní kurz cizí měny k nákupu či prodeji.

3.3.4 Další možnosti financování

Dceřiné společnosti bank rukou v ruce klientovi nabízejí pestrou nabídku dalších možností financování majetku. Jedná se o faktoring, forfaiting, finanční leasing.

Faktoring odkupuje všechny krátkodobé pohledávky s lhůtou a po lhůtě splatnosti do 90 dnů. Faktoring je možnost rozdělit na pravý a nepravý. V rámci pravého faktoringu společnost odkupuje krátkodobé pohledávky a přebírá pohledávku se všemi riziky. Klient má možnost u pravého faktoringu uzavřít úplný faktoring – faktoringová společnost se stará vedle pohledávek i o účetnictví a výkaznictví; důvěrný faktoring – faktoring vyřadí nedobytné pohledávky; zahraniční faktoring – odkup pohledávky za zahraničním subjektem; tuzemský faktoring – odkup pohledávek v rámci trhu na území státu. U nepravého faktoringu riziko nezaplacení zůstává u zákazníka neboli komitenta. Klient má s faktoringem uzavřený „úvěrový rámec“ přes revolvingovou smlouvu, pomocí které odprodává faktoringu pohledávky dle vlastní úvahy.

Forfaiting pracuje na stejném principu jako faktoring s rozdílem, že se odkupují střednědobé a dlouhodobé pohledávky s nominální hodnotou vyšší než 1 000 000 Kč. Předmětem odkupu jsou např. dluhopisy nebo akreditivy. Pohledávka musí být zajištěna směnkou nebo bankovní zárukou a její splatnost činit od 45 dní do 10 let.

Finanční leasing pracuje na principu dlouhodobého pronájmu movitého majetku s možností následného odkupu. Ve smluvní dokumentaci mezi pronajímatelem a nájemcem je stanoveno předkupní právo pro nájemce po řádném ukončení leasingové smlouvy. Právnícké osoby

⁶ pozn. Využívána nejčastěji pro vystavení platební bankovní záruky.

uzavřou smluvní vztah s leasingovou společností na nějaký movitý majetek; pronajmou si ho a rozloží si finanční plnění na další léta s tím, že daný majetek mohou užívat téměř bez omezení.

Bývají často zaměňovány pojmy finanční leasing a operativní leasing. Finanční leasing je dlouhodobý pronájem majetku s následným odkupem majetku. Operativní leasing je pouze dlouhodobý pronájem movité věci a po ukončení smlouvy majetek zůstává ve vlastnictví leasingové společnosti.

4 Úvěrová žádost

Před každým zpracováním úvěrové žádosti je nutné od klienta získat následující základní informace o úvěru (PricewaterhouseCoopers, 1999, s. 10):

- a) výše a termín splatnosti úvěru,
- b) účel úvěru,
- c) pravděpodobnost splácení a zdroj splácení s ohledem na ostatní závazky klienta,
- d) kritické faktory, na kterých závisí úspěch klienta (jestliže je úvěr poskytován na podnikatelskou činnost),
- e) informace o klientovi (pokud již není klientem banky),
- f) typ a hodnotu nabídnutého/možného zajištění.

Odpovědi na tyto informace jsou klíčové pro banku, zda se do obchodu s klientem pustí nebo jeho žádost odmítne. V případně odmítnutí poskytnout úvěr je možnost, že banka přijde o klienta, ale nepřijde o peníze. Banka se rozhoduje na základě svých zkušeností, z vyhodnocených rizik a z vyhodnocených statistických informací. Každá žádost o úvěr je vždy posuzována kriticky, vyhodnocení se provádí individuálně dle možností a situace klienta.

4.1 Informace o klientovi

Banka by měla dobře znát klienta, kterému chce poskytnout úvěr. Není možné, aby znala všechny své klienty detailně, proto se doporučuje, aby klienti vedli u banky alespoň platební styk přes běžné účty po určitou dobu. Za toto období je banka schopna o klientovi shromáždit dostatečné informace o něm a o jeho platební schopnosti, finanční spolehlivosti, případně i obchodní pověsti. (PricewaterhouseCoopers, 1999, s. 10)

4.2 Poskytnutí úvěru

Stalo se obecným faktem, že banka musí za každou cenu klientovi vyhovět v uzavření smluvního vztahu. Vůbec tomu tak není. Banky mají právo si vybírat své klienty. Toto výhradní právo pro založení běžného účtu, i pro poskytnutí úvěru.

Vždy budou existovat obchody, které by se s danými žadateli neměli začít podnikat. Bankéři by se měli individuálně posoudit každou žádost o úvěr a rozhodnout se, jestli do obchodu vstoupí či nikoliv. Banka by sama měla odmítnout pochybné žádosti – jednak už jen z principu a také z možnosti ztráty dobrého jména.

„Každá žádost o úvěru musí být posuzována v kontextu prostředí, ve kterém klient působí. Částka, o kterou žádá, by měla být přiměřená jeho vlastním zdrojům, které sám do obchodu vkládá – neexistuje důvod, proč by podíl banky na financování měl být nepřiměřeně vysoký. Klient by měl sám financovat alespoň část provozního kapitálu. Pokud není jisté, zda bude klient schopen unést dluhové břemeno, měla by banka zvážit, zda by riziko nesnížilo vhodné zajištění úvěru nebo může klientovi doporučit upravit své požadavky tak, aby byly pro banku přijatelné.“ (PricewaterhouseCoopers, 1999, s. 11)

4.3 Splácení úvěru

Termín splacení, případně splátkový kalendář patří k základním parametrům žádosti, na kterých se musí banka s klientem při jednání o úvěru dohodnout. Klient se musí prokázat, že je schopný vypořádat se včas se svými závazky.

Při hodnocení schopnosti splácet úroky a jistinu úvěru musí banka i klient vzít v úvahu tyto faktory: inflace, úrokové sazby, pohyb devizových kurzů, legislativní změny, změny daní, případně další ostatní faktory. Při sestavování finančních plánů mohou být tyto skutečnosti opomenuty jak ze strany žadatele, tak i zpracovatele.

Před navázáním jakéhokoli smluvního vztahu je třeba provést podrobnou analýzu z hlediska aktuální situace, ve které se klient nachází až do bodu, do kterého chce zacílit. Banka zhodnotí situaci klienta a pokud nastanou nějaké pochybnosti, je lepší žádost o úvěr zamítnout než se vystavit zbytečnému riziku. Obava z konkurenčního boje na trhu není důvodem k uzavření vztahu. Pokud je zřejmé, že klient není schopen úvěr splácet, žádost není v žádném případě přijatelná.

K analýze klienta se využívají finanční výkazy. Zejména rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz peněžních toků. U nově založené společnosti lze použít počáteční rozvahu, v krajním případě a s velkou opatrností by šla využít i rozvaha na základě klientových vlastních odhadů. V nejlepším případě by žádost o úvěr měla být podložena auditovanými výsledky za poslední tři roky. Dále je třeba doložit detailní plán peněžních toků minimálně za 12 měsíců a rámcový plán peněžních toků na další období. Klient musí uvést předpoklady, ze kterých vycházel při sestavování plánu peněžních toků. Banka musí být přesvědčena, že jsou reálná a musí zvážit, do jaké míry na ně mohou působit rizikové faktory, které klient nemůže ovlivnit. S využitím těchto podkladů může banka vyhodnotit vhodnou výši úvěru, výši splátky, termín splatnosti a zajištění.

4.4 Zajištění úvěru

Často je poskytnutí úvěru podmíněno určitým způsobem zajištění. Úvěry se jistí z důvodu ochrany proti selhání klienta při neschopnosti splácet úvěr. Vhodný zajišťovací instrument závisí na ceně a zda ho nabízí dlužník nebo třetí strana. V případě, že za úvěr ručí třetí strana, banka musí mít jistotu, že si je třetí strana vědoma svého závazku a rizika, kterému se vystavuje. A taky si uvědomuje případy, kdy může být požadováno plnění. Poměrně často se stává, že dlužníci jsou závislí na podpoře třetích stran, proto je velmi důležité podrobně vysvětlit všechna reálná rizika, které mohou nastat v případě neplnění závazků. Bývá zvykem, když „dojde na lámaní chleba“, že třetí strany bance vyčítají, že umožnila klientovi se zadlužit.

Kvalita zajištění též závisí na právním systému státu. A to jak umožní bance své zástavní právo registrovat a v případě neschopnosti dlužníka dostat svým závazkům.

Když se bance rozhoduje, zda vezme nějaký majetek do zástavy, rozhoduje se podle těchto skutečností o majetku:

- a) jaká je hodnota a proč,
- b) druh, cena a způsob využití,
- c) pravděpodobný vliv času na zvýšení/snížení hodnoty zajištění,
- d) náklady na údržbu a pojištění,
- e) právní instituty,
- f) jak spolehlivé, nákladné a časově náročné jsou možnosti nuceného prodeje v praxi.

Zajišťovací instrument by měl být v takové hodnotě, aby byl dostačující ke krytí nákladů v případě neplnění závazku dlužníka. Dále je potřeba zajistit, tzv. kapitálová podstata zajištění. Tzn. že v případě problému, může být celé zajištění využito k pokrytí závazků a že klient nezastavil majetek dalším věřitelům. Pro banku je výhodné být vždy v zástavě na prvním místě. Nelze obecně určit správný poměr mezi hodnotou zajištění a výši úvěru. Neexistuje žádná bezpečnostní marže v případě chybného ocenění nebo náhlého snížení hodnoty zajištění vlivem trhu a okolností. Věřitel musí mít jistotu, že zajištění bude realizováno za cenu, která bude stačit k úhradě nesplacené pohledávky i k zaplacení naběhlého úroku až do doby inkasa příjemce. Banka musí být konzervativní a zachovat takové bezpečnostní marže, aby předešla riziku ztráty v případě zesplatnění klienta. Banka si sama určí, prostřednictvím specialisty na oceňování, hodnotu zajištění a z toho jistící hodnotu. Jistící hodnotou je část hodnoty zajištění, určené procentuálním hodnocením dle okolností viz Tabulka 4-1. Do zástavy lze použít jakoukoli formu aktiva a musí být bance poskytnuta ještě před samotným čerpáním úvěru.

Tabulka 4-1 – Možnosti zajišťovacího instrumentu a její jistící hodnota

Aktivum	Jistící hodnota
Pozemky	50 % hodnoty zajištění
Nemovitost	60 % hodnoty zajištění
Automobily	50-75 % hodnoty zajištění
Zemědělské produkty	66 % hodnoty zajištění
Zásoby a materiál	50 % hodnoty zajištění
Nedokončená výroba	0-50 % hodnoty zajištění
Výrobky	30-60 % hodnoty zajištění
Nesplatné pohledávky	75 % hodnoty zajištění
Peníze na účtech (stejná měna; stejná jurisdikce; s právem okamžitého použití)	100 %
Peníze na účtech (jiná měna; stejná jurisdikce; s právem okamžitého použití)	Méně 100 %

zdroj: (PricewaterhouseCoopers, 1999)

Mimo těchto uvedených zajištění lze úvěr zajistit ručením, tj. směnkou s avalem nebo bez avalu; dohodou o ručení nebo dohodou o přijetí závazku.

4.5 Analýza podniku

Pokud bankéř vyhodnotí, na základě schůzky s klientem, že do obchodního vztahu půjde, nastává fáze analýzy podniku a finanční analýza. Klient musí pro financování předložit svůj podnikatelský záměr (angl. business plan). Na obrázku 2 je popsáno, co má podnikatelský záměr obsahovat. Dále předloží konečné výsledky (nejlépe ověřené auditorem) alespoň za tři roky zpětně a další podklady týkající se typu úvěru.

Obrázek 2 – Obsah obchodního záměru

zdroj: Jobs.cz

4.5.1 Nefinanční analýza podniku

Cílem nefinanční analýzy podniku je pochopení základního principu provozu a řízení podnikatelských aktiv, vlastnické struktury a vnitropodnikových vazeb a také obchodní strategie společnosti v oblasti trhu a konkurence. Zároveň je třeba rozklíčovat silné a slabé stránky a ošetřit možná rizika.

Nejprve se provádí **analýza vlastnické struktury**. Cílem je identifikace žadatele o úvěr a jeho podnikatelské záměry. Úvodem je třeba rozklíčovat kdo je skutečným majitelem, kdo firmu řídí a zda není členem ekonomicky spjaté skupiny. Dle nařízení ČNB má banka povinnost zjistit tzv. group risk skupiny. Analýza vlastnické struktury se provádí výhradně u právnických osob. Informaci o přímém vlastníku lze zjistit v obchodním rejstříku. Výjimku však tvoří akciové společnosti. V obchodním rejstříku je možno zjistit pouze počet akcií, případně jediného akcionáře. Vlastnickou strukturu by měl klient poskytnout na požádání. V případě vlastnictví českých firem zahraničními společnostmi opět by měl klient poskytnout bance vlastnickou strukturu na požádání.

Nejčastěji využívaná vlastnická struktura je tzv. společnost jednoho muže, kdy v čele společnosti je ředitel, který je zároveň i vlastníkem a celá společnost stojí na něm. Tato vlastnická struktura je poměrně riziková, protože vedení podniku je závislé na jednom člověku. V případě pracovní neschopnosti nebo úmrtí majitele může firma krachovat.

Po analýze vlastnické struktury následuje **analýza budoucích záměrů klienta**. Základem analýzy je znát klientu misi, vizi a krátkodobou či dlouhodobou strategii; znát klientu představu o budoucích investičních potřebách, hlavně u výrobních firem (banka by měla znát stav

strojového parku a plánované investice, aby si mohla udělat představu o schopnosti splácení); je nutno od klienta zjistit, zda nemá v úmyslu firmu prodat nebo předat v rodině; posledním bodem analýzy je dividendová politika vlastníka.

Rizika plynoucí z této analýzy si banka ošetřuje ve smluvní dokumentaci, např. zákaz výplaty podílů na zisku/dividend; omezení investic; negativní změna vlastníka apod.

Analýza oboru a odvětví z bankovního hlediska hledá odpověď na otázku, do jaké míry je obor podnikání stabilní a perspektivní. Kategorizovat odvětví je nutné pro určení míry rizika a zvolení způsobu financování. Kategorie odvětví jsou:

- stabilní obor: např. potravinářský – vychází z podstaty primárních potřeb člověka;
- cyklický obor: krátkodobý cyklus (zemědělství) nebo dlouhodobý cyklus (stavebnictví, hutnictví) – je potřeba vědět, v jaké fázi cyklu se trh nachází;

a

- nový obor: spojený např. s novou technologií; snížená předvídatelnost vývoje firem je pro banku riziko;
- vyzkoušený obor: pro banku je lepší financovat obor, který je zavedený, vyzkoušený.

Dále třeba zohlednit citlivost oboru na cenu komodit. Výrobní firmy nakupují materiál, který dále zpracovávají; obchodní firmy nakupují materiál ve formě zboží, který dále prodávají. Je potřeba zjistit, jak klient nakupuje materiál nebo zboží pro konkrétního zákazníka a jak přesně ví, že pokud nakoupí v reálném čase z nějakou cenu, bude realizovat pevnou marži zajišťující zisk? Jak klient má s obchodními partnery uzavřenou cenovou doložku, která reflektuje pohyb cen vstupů? Jak klient uzavírá tzv. zajišťovací operace vůči pohybu ceny vstupů?

Analýza trhu z pohledu banky hodnotí klienta, v jaké se nachází pozici na trhu: lokální (regionální), republikový, světový; a také jaké jsou bariéry pro vstup na trh. Dále do analýzy spadá export (vývoz) a import (dovoz), a protože se jedná o obchodování, je potřeba o klientovi znát, v jakých měnách obchoduje a jaký je podíl importu a exportu. Pro banku jsou tyto informace důležité z důvodu ošetření kurzového rizika a možnosti nabídnout řešení klientovi.

Jakmile banka zjistila informace o trhu a vstupu nových hráčů na trh, je potřeba provést **analýzu konkurence**. Banka pro potřeby zpracování úvěru používá jinou formu analýzy konkurence. Banka porovnává podniky v rámci nefinanční a finanční oblasti.

V nefinanční oblasti hledá odpovědi na otázky, v čem jsou konkurenční výhody a nevýhody klienta. Ve finanční oblasti se snaží porovnat klientu výkonnost a finanční profil s konkurencí a ověřit si, zda je finanční oblast v souladu s oborem nebo na spodní/horní hranici.

Následně zjišťuje diverzifikaci dodavatelsko-odběratelského portfolia. Banku zajímá těsnost dodavatelsko-odběratelských vazeb a vztahů.

Do nefinanční analýzy se též řadí **SW analýza**. Provádí rozbor silných a slabých stránek podniku, které informují uživatele o aktuálním dění ve firmě. Do silných stránek lze řadit kapitálovou vybavenost podniku, pracovní sílu, dostatek finančních prostředků, dobré výsledky finančních ukazatelů, vysoký zisk, tradice podniku, poloha podniku. Mezi slabé stránky lze inverzně uvést vše výše uvedené, případně špatný marketing, nezkušený management, zastaralé technologie.

4.5.2 Finanční analýza

Cílem zpracování finanční analýzy je zjistit, v jakém stavu se aktuálně firma nachází a jaký je vývoj výkonnosti a finančního profilu. Podklad pro zpracování finanční analýzy slouží rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz o peněžních tocích (cash flow). Finanční analýza se provádí analýzou výkonnosti firmy a analýzou majetku a zdrojů krytí.

4.5.2.1 Analýza výkazu zisku a ztráty

Analýza výkonnosti firmy se provede na základě výkazu zisku a ztráty, která se provádí dvěma způsoby:

- a) vertikální analýza: analyzuje jedno období; cílem je posouzení výkonnosti firmy v daném období,
- b) horizontální analýza: analyzuje časovou řadu; cílem je posouzení směru výkonnosti firmy v čase (firma obratově roste, stagnuje nebo obratově klesá v čase).

Rozbor výkazu zisku a ztráty obsahuje rozbor významných položek.

Tržby jsou souhrn finančních prostředků, které firma utrží za svou podnikatelskou činnost. V závislosti na tržbách je možno určit, o jaký typ podniku se jedná a zhodnotit další ukazatele.

U obchodní firmy je zdrojem tvorby zisku obchodní marže, která se vypočítá:

$$\frac{\text{tržby z prodeje zboží} - \text{náklady na prodané zboží}}{\text{náklady na prodané zboží}} * 100 = \%$$

Pokud je obchodní marže kladná znamená to, že firma prodává se ziskem.

Pokud je obchodní marže záporná znamená to, že firma prodává se ztrátou.

U výrobních firem nebo firem poskytujících služby je třeba spočítat podíl výkonové spotřeby na tržbách, protože veškeré náklady se hromadí ve výkonové spotřebě. Podíl výkonové spotřeby udává, kolik z vytvářených tržeb odčerpává výkonová spotřeba.

$$\frac{\text{výkonová spotřeba}}{\text{tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb}} * 100 = \%$$

U kombinované formy podnikání firmy provozují obě obchodní činnosti. Jestli je podnik spíše výrobní nebo obchodní se dá určit z tržeb. Pokud tržby za prodej zboží jsou vyšší, než tržby za prodej výrobků jedná se spíše o obchodní firmu. Pakliže tržby za zboží jsou nižší, než tržby za prodej výrobků jedná více o výrobní podnik.

Vzhledem k tomu, že se jedná o kombinovanou formu podnikání, k analýze tvorbě zdrojů se využije ukazatel marže z přidané hodnoty.

$$\frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{tržby z prodeje zboží + tržby z prodeje výrobků a služeb}} * 100 = \%$$

Na první pohled lze provést rychloanalýzu zdraví podniku. Pokud přidaná hodnota je schopna pokrýt alespoň mzdy a odpisy, firma je prosperuje.

Dále rozebírá důležitou položku **osobní náklady**, do kterých se účtují mzdy vyplácené zaměstnancům, pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance.

Odpisy jsou opotřebením majetku v účetním období. V rámci analýzy je třeba provést porovnání investic v daném období s výší odpisů. Situace, kdy investice se rovnají s odpisy je naprosto v pořádku, firma opotřebený majetek nahradí nákupem nového. Pokud nastane stav, kdy investice jsou vyšší než odpisy, je nutné hledat odpověď na otázku, jakou investici klient provedl, z čeho a co mu přinese? Situace, kdy investice jsou nižší než odpisy, je riziková; firmy neinvestují, protože nemají dost finančních prostředků.

Do **ostatních provozních nákladů** se účtuje směs položek, které jsou nezařaditelné do nákladů a souvisí s provozní činností. Do provozních nákladů může být zahrnut faktoring a odpis pohledávek.

Hospodářský výsledek je ukazatel toho, jak si firma v daném roce vedla. Hospodářský výsledek se ve výkazu zisku a ztráty dělí na provozní a finanční.

Provozní výsledek hospodaření (EBIT) udává, zda firma generuje z provozu zisk. Ukazatel, kterým se měří provozní výkonost je rentabilita tržeb (zkr. ROS, angl. Return on sales). Banka výpočtem tohoto ukazatele získá informaci o reálné výkonnosti podniku.

$$\frac{\text{provozní HV}}{\text{tržby z prodeje zboží} + \text{tržby z prodeje výrobků}} * 100 = \%$$

Výsledná hodnota by měla být vyšší než 10 %. Platí pravidlo: čím vyšší rentabilita, tím lepší stav.

Z výsledku hospodaření je dále potřeba zjistit, zda je firma schopna vytvářet primární zdroje (peněžní prostředky) ze své hlavní podnikatelské činnosti. Lze rychlým výpočtem (součet EBIT a odpisů) odhadnout, zda jsou schopny pokrýt splátky úvěru. Pro přesné určení je nutno provést finanční analýzu.

4.5.2.2 Analýza rozvahy

Jako podklad pro zpracování analýzy majetku a zdrojů krytí slouží rozvaha. Základem financování je zachování zlatého bilančního pravidla, které říká, že dlouhodobý majetek by měl financován dlouhodobými zdroji a krátkodobý majetek krátkodobými zdroji.

Rozbor aktivní strany rozvahy začíná dlouhodobým majetkem, který se dělí na nehmotný a hmotný. Do nehmotného majetku (zkr. DNHM) firma účtuje např. software, licence, patenty, know-how. Do hmotného majetku (zkr. DHM) firma účtuje budovy, pozemky, vozový park. Rozbor oběžného majetku se řeší spíše u výrobního či kombinovaného podniku. Následuje oběžný majetek.

Do oběžného majetku řadíme **zásoby**. A při analýze zásob se banka zaměřuje na jejich likviditu, sezónní vývoj a dobu obratu zásob (angl. Inventory Turnover). Tento ukazatel říká, jak dlouho (počet dnů) jsou zásoby na skladě. Je nutné vždy vypočítat za několik účetních období.

$$\frac{\text{zásoby}}{\text{tržby z prodeje zboží} + \text{tržby z prodeje výrobků}} * \text{počet dnů v období (příp. 360 dnů)}$$

Doporučená hodnota je mezi 4 – 6 dny.

Při analýze **krátkodobých nebo dlouhodobých pohledávek** se banka zaměřuje na jejich likviditu, sezónní vývoj a doba obratu pohledávek (angl. Average Collection Period). Tento ukazatel říká, za jak dlouho (počet dnů) jsou pohledávky splaceny.

$$\frac{\text{pohledávky z obchodního styku}}{\text{tržby z prodeje zboží} + \text{tržby z prodeje výrobků}} * \text{počet dnů v období (příp. 360 dnů)}$$

Hodnota by měla pohybovat okolo 14 dnů.

Opravné položky se používají se k dočasnému snížení hodnoty majetku. V rozvaze opravné položky lze najít ve sloupci korekce. Pro banku jsou důležité opravné položky k zásobám a opravné položky k pohledávkám.

Dalším finančním ukazatelem, který se používá v analýze rozvahy, konkrétně aktiv, je rentabilita aktiv (zkr. ROA, angl. Return On Assets). Tento ukazatel vypovídá o výdělečné schopnosti firmy, její celkové efektivitě a produkční síle. Ukazuje celkovou výnosnost kapitálu, přičemž nebere ohled na zdroj financování podnikatelské činnosti. Výchozí hodnota by neměla klesnout pod 5 %

$$\frac{EAT}{\text{celková aktiva}} * 100 = \%$$

Pasiva v rozvaze se dělí na vlastní zdroje a cizí zdroje. Výše vlastního kapitálu je jedna z nejzákladnějších položek pro rozhodování o financování. Vždy musí být kladný, aby se uvažovalo o financování. A dále je potřeba změřit jeho sílu ukazatelem podílu upraveného vlastního kapitálu (zkr. TNW, angl. Equity ratio).

$$\frac{\text{upravený vlastní kapitál}^7}{\text{celková pasiva}} * 100 = \%$$

Doporučená hodnota není stanovena. Pouze platí pravidlo: čím vyšší hodnota, tím nižší riziko pro věřitele.

⁷ Od hodnoty vlastního kapitálu je nutno odečíst pohledávky za upsaný základní kapitál (pohledávky související se zvyšováním základního kapitálu) a nehmotný majetek.

Rentabilita vlastního kapitálu (zkr. ROE, angl. Return On Equity) vypovídá o výnosnosti vloženého kapitálu. Hodnotí se jak efektivnost vložených prostředků společníky nebo prodávými akciemi, tak i jejich výnos. Výchozí hodnota by měla být vyšší než 8 %.

$$\frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}} * 100 = \%$$

Cizí zdroje tvoří rezervy a krátkodobé a dlouhodobé závazky. Při analýze závazků se banka zaměřuje na jejich platební morálku a dobu splatnosti závazků (angl. Creditors Payment Period). Ukazatel říká, jak dlouho (počet dnů) trvá firmě, než zaplatí své závazky.

$$\frac{\text{krátkodobé závazky z obchodního styku}}{\text{výkonová spotřeba}} * \text{počet dnů v období (příp. 360 dnů)}$$

Zpomalování hodnoty je varovný signál. Výpočet ukazatele doby splatnosti závazků je vhodné provádět za několik období.

V případě, že firma má již nějaké úvěry, je nutné provést analýzu struktury bankovních úvěrů. Prvně je potřeba vědět, zda se jedná o krátkodobé či dlouhodobé úvěry a s tím si určit míru zadluženosti. Na míru zadluženosti je několik výpočtů z několika úhlů pohledu:

Celková zadluženost procentuálně udává, kolik aktiv je financováno cizími zdroji. Obecně platí, že čím nižší zadluženost, tím lepší, z důvodu nižšího rizika.

$$\frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} * 100 = \%$$

Dále se je možnost poměru celkového objemu úvěru k vlastnímu kapitálu, kdy ideální rozložení by bylo 1:1; může se i měřit poměr mezi objemem úvěru k běžnému cash flow (zkr. CCF). Odhaluje výše se roční tvorba zdrojů. Ukazatelem doby splatnosti finančního dluhu se získá informace o tom, jak bude podniku trvat dlouho (kolik let), než bude schopná splatit závazky vůči bance.

$$\frac{\text{úvěry}}{\text{běžné cash flow}}$$

Dlouhodobé úvěry jsou spláceny ze zdrojů (běžné cash flow). Krátkodobé úvěry jsou financovány z oběžných aktiv a banka musí vyhodnotit, zda je výše provozního úvěru postačující. K tomuto úkonu se využívá vzorec čistého pracovního kapitálu (zkr. NWC, angl. net working capital) = *Pracovní kapitál – krátkodobé cizí zdroje*. Pracovním kapitálem (zkr. WC, angl. working capital) jsou oběžná aktiva (zásoby, pohledávky, finanční majetek). Pokud je výše čistého pracovního kapitálu vyšší než 0, je zde možnost pro další financování.

V rámci propočtu zadluženosti banka dále zjišťuje pokrytí celkového zisku úroky a splátkami jistin. Jedná se o ukazatel krytí dluhové služby nebo míry dluhového břemene (zkr. DSCR, DCR, angl. Debt Service Coverage Ratio)

$$\frac{EBITDA^8}{\text{Úroky} + \text{splátky jistiny}}$$

Ukazatel úrokové krytí (zkr. TIE, angl. Times Interest Earned Ratio) počítá, kolikrát celkový zisk je schopen pokrýt úroky.

$$\frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}}$$

Provozní financování firmy je provázáno s likviditou. V analýze je možnost setkat se s celkovou likviditou, běžnou likviditou a okamžitou likviditou.

celková likvidita souvisí se zlatým bilančním pravidlem a hodnota u prosperující firmy by měla být vždy vyšší než 100 %

$$\frac{\text{zásoby} + \text{krátkodobé pohledávky z OS}^9 + \text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky z OS} + \text{krátkodobé úvěry}} * 100 = \%$$

běžná likvidita (zkr. CR, angl. Current Ratio) vypovídá o krytí krátkodobých závazků oběžnými aktivy. Čím je výsledná hodnota vyšší, tím lepší; přesto by výchozí hodnota měla být v rozmezí mezi 1,5 až 2,5 %

$$\frac{\text{krátkodobé pohledávky z OS} + \text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky z OS} + \text{krátkodobé úvěry}} * 100 = \%$$

⁸ výpočet EBITDA viz Tabulka 5-9 – Výchozí hodnoty pro výpočty

⁹ zkr. OS = obchodního styku

okamžitá likvidita (zkr. CPR, angl. Cash Position Ratio) v sobě zahrnuje ty nejlíkvídnější položky z rozvahy. Vystihuje schopnost podniku zaplatit krátkodobé závazky. Výchozí hodnoty by se měly pohybovat mezi hodnotami 0,6 až 1,1 %

$$\frac{\textit{finanční majetek}}{\textit{krátkodobé závazky z OS + krátkodobé úvěry}} * 100 = \%$$

5 Zpracování žádosti o úvěr společnosti Agroservis, spol. s r.o.

V poslední části bakalářské práce je provedeno zpracování žádosti o úvěr u komerční banky ve spolupráci s firmou Agroservis, spol. s r.o. Informace uvedené v analýze podniku jsou dostupné z veřejných zdrojů, o některé bylo cíleně požádáno.

5.1 Představení společnosti

Společnost Agroservis, spol s r.o., IČ: 63216051 byla založena 7. února 1995 sepsáním společenské smlouvy mezi nynějším jednatelem a společníkem Janem Hanušem a již zaniklým Obchodním družstvem AGROINVEST. O 20 dnů později, 27. února 1995, byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové oddíl C, vložka 7709 a tím započalo její fungování na trhu.

Prvotní myšlenka pro vznik společnosti byla oprava a půjčovna zemědělských strojů, avšak z důvodu vyššího množství zemědělských družstev a špatné logistice krmiv v okolí, nakonec firma využila potenciálu na trhu výrobců krmných směsí pro hospodářská zvířata.

5.2 Popis obchodního případu

Předmětem úvěrové žádosti je střednědobý úvěr 1 000 tis. Kč na výstavbu nové digitální váhy s rekonstrukcí budovy se splatností do 5 let.

Společnost má vedeny účty u dvou komerčních bank. Společnost spolupracuje s XXX leasing, se kterými pravidelně uzavírá úvěrové smlouvy na nákup movitého majetku. Aktuální přehled leasingových úvěrů je uveden v tabulce 5-1.

Předmětem podnikání klienta je výroba krmných směsí pro hospodářská zvířata a služby v oblasti úschovy obilovin. Obor podnikání společnosti nespadá do rizikového sektoru.

Společnost sídlí ve vlastním areálu výroby v Batňovicích.

Klient není pandemií COVID-19 zasažen, a to z důvodu, že jeho odběrateli jsou převážně zemědělské subjekty produkující mléčné produkty.

Tabulka 5-1 – Přehled leasingových úvěrů

Účel úvěru	Stávající limit	Roční splátka	Splatnost
traktor KUBOTA	956 tis. Kč	273 tis Kč	6/2024

zdroj: vlastní zpracování

Nový účelový úvěr 1 mil Kč, splatnost 5 let

Klient požaduje úvěr na výstavbu nové mostní (digitální) váhy s rekonstrukcí budovy, která slouží jako základna pro technologii. Současná váha je 20 let stará, ručně ovládaná za pomoci těžiště. Novou váhou dojde ke zrychlení technologického procesu vážení a nebude docházet k odchýlkám ve vážení. Investicí dojde ke zhodnocení samotného areálu.

Celkový rozpočet investice uveden v tabulce 5-2. Společnost má na investici vyhrazeno má 500 tis. Kč vlastních zdrojů (33,3 %). Kompletní výstavbu bude realizovat společnost XYZ, s.r.o. s dlouholetou tradicí ve výstavbě mostních vah. Rekonstrukce budovy bude v kompetenci společnosti ABC, a.s.

Tabulka 5-2 – Rozpočet investice

	Částka	Podíl v %
Vlastní zdroje klienta	500 tis. Kč	33,3 %
Úvěr na výstavbu váhy	1 000 tis. Kč	66,6 %
Celkové náklady investičního záměru	1 500 tis. Kč	100 %

zdroj: vlastní zpracování

Shrnutí informací o úvěru:

<u>Účel:</u>	Výstavba a rekonstrukce digitální váhy s budovou
<u>Období čerpání:</u>	do 31.7.2021
<u>Splácení:</u>	pravidelné lineární splátky k 15. dni v měsíci (60 splátek); 1. splátka 15.8.2021 = 16 667,- Kč; poslední splátka 15.7.2024 = 16 647,- Kč
<u>Splatnost:</u>	15.7.2024
<u>Cenové podmínky:</u>	fixní úroková sazba 2,99 % poplatky: 2 000 Kč za vyhodnocení žádosti 5 000 Kč za poskytnutí úvěru 250 Kč/měsíčně za správu úvěru

Podmínky čerpání: Žádost o čerpání doložená min. 2 dny před požadovaným dnem čerpání

Doložení úhrady vlastních zdrojů ve výši 500 tis. Kč

Doložení účelu (faktury, smlouva o dílo)

Čerpání ve prospěch dodavatele bez DPH

Možnost refinancování prostředků nad rámec vlastních zdrojů

Návrh na vklad zástavního práva k nemovitosti (Váha s budovou ve vlastnictví klienta) potvrzený ze strany katastrálního úřadu

Návrh na vklad zástavního práva k nemovitosti (Skladovací hala ve vlastnictví klienta) potvrzený ze strany katastrálního úřadu

Zajištění úvěru

Tabulka 5-3 – Přehled zajištění

Předmět zajištění	Specifikace předmětu zajištění	Hodnota zajištění /v tis. Kč/	Jistící hodnota /v %/	Jistící hodnota /v tis. Kč/
Nemovitost (N1)	Mostní váha v areálu výrobní – Batňovice (LV č. 52)	500	60	300
Nemovitost (N2)	Skladovací hala v areálu výrobní – Batňovice (LV č. 52)	5 300	60	3 180
Blankosměnka	Firemní směnka s avalem p. Hanuše bez souhlasu manželky	0	0	0
Celkem zajištění		5 600		3 480

zdroj: vlastní zpracování

Klient sídlící se vlastním areálu bývalé sušárny brambor s oceňovací hodnou 8 262 746 Kč dle ocenění č. 8/1277/1997¹⁰ (viz sbírka listin). Vzhledem k nízké částce úvěru postačí částečné zajištění vybraných budov z tabulky 5-3. Na majetku společnosti není evidována žádná zástava.

Nemovitost (N1), viz obrázek 3, se nachází v areálu společnosti. Jedná se o předmět financování evidovaný na LV č. 52, katastrální území Batňovice, stavební parcela č. 331, rozměr budovy 26 m². V katastrální mapě je uvedena pouze budova sloužící jako technologické zázemí

¹⁰ pozn. pro zpracování úvěru si banka provádí aktuální ocenění specialistou oddělení pro oceňování

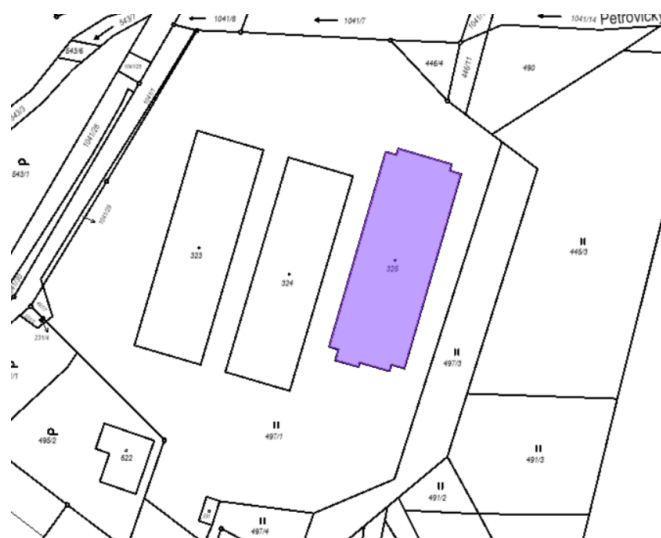
pro mostní váhu, avšak i s venkovní mostní váhou (neuvedené v katastrální mapě) má parcela rozměr 28 m². Aktuální výše ocenění je vyčíslena na 96 tis. Kč, po dokončení technického zhodnocení dojde k navýšení hodnoty o 400 tis. Kč.

Obrázek 3 – Náhled do katastrální mapy (váha)

zdroj: Český úřad zeměměřictví a katastru

Nemovitost (N2), viz obrázek 4, je též součástí areálu výrobní. Jedná se o skladovací halu obilovin o rozměru 1 247 m², na stavební parce č. 325 – LV č. 52, katastrální území Batňovice.

Obrázek 4 – Náhled do katastrální mapy (hala)

zdroj: Český úřad zeměměřictví a katastru

5.3 Nefinanční analýza podniku

Vlastnická struktura a management

Společnost vznikla podle obchodního rejstříku 27. února 1995, vlastnická struktura se od vzniku společnosti významně změnila. Od vzniku společnosti do r. 2000 stál v čele společnosti předseda již zaniklého Obchodního družstva AGROINVEST, a to jednak důvodu větších manažerských zkušeností a z důvodu ochrany investice ze strany družstva AGROINVEST (společnost koupili společně a pomohla p. Hanušovi se začátky v podnikání). Struktura vlastníků se skládala z 50 % Obchodní družstvo AGROINVEST, 50 % p. Hanuš. V roce 2000 se stal jednatel společnosti p. Hanuš a v roce 2002 došlo k odprodeji podílu Obchodního družstva AGROINVEST p. Hanušovi. Nyní je společnost ve 100 % vlastnictví jednatele p. Hanuše.

Základní kapitál společnosti činí 3 900 tis. Kč.

P. Hanuš ani společnost Agroservis, spol. s r.o. nemá angažovanost v jiných společnostech.

Předmět podnikání

Firma se zaměřuje na výrobu krmných směsí pro hospodářská zvířata. Specializuje se na výrobu směsí pro skot. Odběratelům nabízí skladovací služby pro obiloviny a v letních měsících (období žní) nabízí služby měření vlhkosti zrna. Struktura nabízených produktů a služeb je uvedena v tabulce 5-4

Společnost vyrábí směsi dle specifikace každého druhu skotu – dojnice, telata, hovězí žír. Směs je vyráběna se správným poměrem nutričních látek a minerálů pro správnou výživu zvířete.

Tabulka 5-4 – Struktura produktů a služeb

Typ produktu	% tržeb
Výroba krmných směsí	90
Sezónní služby	10
Celkem	100

zdroj: vlastní zpracování

Konkurence a trh

Společnost působí na tuzemském trhu ze 100 %, spíše v regionálním rozsahu. Mezi své konkurenční podniky řadí společnost ABC, a.s., patřící do koncernu XXX, a.s. a společnost FGK, a.s.

Odběratelé a dodavatelé

Mezi nejvýznamnější odběratele společnosti (viz Tabulka 5-5 – Struktura významných odběratelů) patří zemědělská družstva v regionu a s těmito společnostmi má vedené dlouholeté vztahy. Dále odběratelé portfolio doplňují drobní zemědělci.

Tabulka 5-5 – Struktura významných odběratelů

Společnost	Země	% podílu	Platební podmínky /splatnost ve dnech/
Zemědělské družstvo A	CZ	45	10
Zemědělské družstvo B	CZ	40	10

zdroj: vlastní zpracování

Portfolio dodavatelů není dostatečně diverzifikované, ale je dostačující. Výhradními dodavateli komponentů a minerálních látek pro výrobu směsí jsou partneři uvedení v tabulce 5-6.

Tabulka 5-6 – Struktura dodavatelů

Společnost	Země	% podílu	Platební podmínky /splatnost ve dnech/
AAA, s.r.o.	CZ	50	25
ZKM, s.r.o.	CZ	45	10
NRR, s.r.o.	CZ	5	10

zdroj: vlastní zpracování

Budoucí záměr klienta

Společnost nemá v současné době ambici k větší expanzi do dalších regionů.

5.4 Finanční analýza podniku

Finanční analýza byla provedena na základě finančních výsledků z r. 2019 viz Příloha 1– Finanční výsledky společnosti Agroservis, spol. s r.o. k 31.12.2019 a dále na základě finančních výsledků z let 2016-2018 čerpaných ze sbírky listin.

Analýza výkazu zisku a ztráty

Tabulka 5-7 – Rozbor výkazu zisku a ztráty

/v tis. Kč/ Položka	Časová řada			
	2016	2017	2018	2019
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	7 450	7 607	8 255	9 172
Podíl výkonové spotřeby a tržeb	74 %	75 %	76 %	74 %
Osobní náklady	931	989	1 081	1 119
Odpisy	712	700	652	526
Ostatní provozní náklady /bez daně a poplatky/	148	196	132	120
Hospodářský výsledek	126	136	231	508
Rentabilita tržeb	2,58 %	1,69 %	1,94 %	6,92 %

zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené tabulky 5-7 je patrné, že vývoj tržeb v letech 2016-2019 je postupně rostoucí z důvodu navyšování výroby a zvyšování cen směsí.

Podíl výkonové spotřeby v letech postupně narůstal. V roce 2019 došlo k mírnému poklesu. Důvodem bylo postupné zdražování surovin ze strany dodavatelů.

Osobní náklady společnosti v letech 2016 a 2017 se držely pod hranicí 1 mil. Kč, v dalších letech došlo k mírnému nárůstu z důvodu zvýšení mezd zaměstnancům. Podnik zaměstnával v roce 2019 tři zaměstnance. Od 10/2019 společnost se potýkala s nedostatkem zaměstnanců z důvodu pracovní neschopnosti vedoucího skladu a výroby na celý rok do 10/2020. Za práci v tomto náročném období podnik vyplatil mimořádné odměny za zástup. V 01/2021, po ukončení pracovní neschopnosti, byl s vedoucím pracovníkem dohodou ukončen pracovní poměr. V současné době plánuje přijetí nového pracovníka na pozici vedoucího výroby.

Odpisy jsou postupně klesající.

Ostatní provozní náklady ve výkazu v porovnatelné výši. Prodej materiálu v sobě zahrnuje prodej obilovin drobným zemědělcům. V jiných nákladech společnost účtuje benefit pro zaměstnance ve formě příspěvku na životní pojištění a penzijní připojištění.

Hospodářský výsledek společnosti je dlouhodobě ziskový. Mezi roky 2018 a 2019 je výrazný nárůst zisku. Jednak z důvodu navýšení výroby stávajících produktů, ale z důvodu výroby nové speciální směsi s vyšší marží. Směs byla technologicky specifická a rozšířila škálu současných výrobních řad.

Výkonnost podniku mezi roky 2016 a 2017 na základě ukazatele rentability tržeb klesal. Od roku 2018 začal postupně narůstat na 1,94 % a v roce 2019, díky nové směsi, byl zaznamenán skok ROS téměř o 5 %.

Analýza rozvahy

Dle rozvahy (viz Příloha 1) je bilanční struktura lehce nad hranicí 5 mil. Kč. Zlaté bilanční pravidlo financování je dodrženo. V dlouhodobém hmotném majetku firma účtuje pozemky a stavby; jedná se o výrobní areál společnosti v obci Batňovice. Dále je zde účtováno o vozovém parku (dva traktory, návěs, nakladač, dvě auta). V poskytnutých zálohách na dlouhodobý hmotný majetek se nachází záloha na koupi mostní váhy.

Oběžná aktiva tvoří zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Zásoby jsou tvořeny zejména materiálem potřebným k výrobě. Doba obratu zásob činí 12 dnů. Doporučená hodnota je do 6 dnů. Dodávky zásob materiálu jsou realizovány každých 14 dnů, z důvodu skladovacích možností společnosti. Další složkou oběžného majetku jsou krátkodobé pohledávky. Většina z nich je hrazena do lhůty splatnosti, nejdéle jsou uhrazeny do 60 dnů po lhůtě splatnosti. Pohledávky po lhůtě splatnosti nad 180 dnů nejsou evidovány. Doba obratu pohledávek je 72 dnů. Doporučená hodnota je do 14 dnů, i přes to, že jsou vždy pohledávky uhrazeny do 60 dnů po lhůtě splatnosti a společnost s tím takto počítá. Poslední složkou oběžného majetku je krátkodobý finanční majetek, kde jsou vedeny zůstatky v pokladně a na běžných účtech komerčních bank.

Výpočet ukazatele rentability aktiv (ROA) vyšel 10 %. Vzhledem k tomu, že by hodnota ukazatele neměla být nižší než 5 %, vypočtená ROA společnosti vyšla solidně.

Vlastní kapitál společnosti činí 4 488 tis. Kč. Podíl upraveného vlastního kapitálu v roce 2019 vyšel velmi pozitivně – 89 %. Rentabilita vlastního kapitálu činí 11 %. Nízká hodnota ukazatele ROE je z důvodu každoroční výplaty podílů na zisku společnosti vlastníkům.

Závazky vůči dodavatelům jsou hrazeny vždy do lhůty splatnosti. V ostatních závazcích klienta jsou závazky vůči společníkovi p. Hanušovi ve výši 20 tis. Kč.

Úvěry má společnost poskytnuty od leasingové společnosti na obnovu vozového parku. Klient ročně splácí 259 tis. Kč. Dále společnosti byla, od jeho hlavní banky, poskytnuta kreditní karta pro podnikatele s úvěrovým limitem 50 tis. Kč. Čerpaná část kreditní karty je účtována v krátkodobých závazcích k finančním institucím.

Tabulka 5-8 představuje přehled krytí dluhové služby a přehled splácených úvěrů (pozn. pro výpočty byla využita data z tabulky 5-9). Celková zadluženost společnosti v roce 2019 činí 11 %. Dle výsledků za rok 2020 došlo k mírného nárůstu ukazatele zadluženosti, protože byla uzavřena úvěrová smlouva s leasingem na koupi traktoru KUBOTA (viz Tabulka 5-1). Ve finančním plánu pro roky 2021 a 2022 se ukazatel drží na stabilní hodnotě. Vyšší hodnota cca 30 % je po započítání účelového úvěru do cizích zdrojů.

Ukazatel krytí dluhové služby v roce 2019 činí 134 %. V dalších letech se ukazatel DSCR příznivě navyšuje z důvodu navýšení zdrojů. Bankou je stanovena kontrolní hranice 120 %. Pokud by se společnost držela plánu, bude ukazatel DSCR vycházet dobře. Upravené DSCR má do splátek úvěrů zahrnuty ještě kapitálové náklady (CAPEX) spojené s realizací úvěrované investice. Kapitálové náklady v roce 2020 činily 200 tis. Kč – jedná se o stavební úpravy místa pro vložení mostní váhy.

V případě žádosti o další provozní úvěr je NWC v roce 2019 ve výši 3 078 tis. Kč. Pro banku i společnost to znamená možnost pro případné další financování.

Tabulka 5-8 – Přehled splácených úvěrů vč. ukazatelů zadluženosti

/v tis. Kč/	Skutečné výsledky			Finanční plán	
	2018	2019	2020	2021	2022
Zdroje = EBITDA	462	579	1 605	1 900	2 300
Úvěr od leasing /zůstatek úvěru/	626	197	905	680	420
Účelový úvěr /zůstatek úvěru/	0	0	0	900	700
NWC	2 890	3 088	2 730	2 000	2 000
Celková zadluženost /%/	23	11	22	34	31
DSCR /%/	107	134	619	498	473
Upravené DSCR (EBITDA/splátky úvěrů + CAPEX) /%/	107	134	349	498	473

zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5-9 – Výchozí hodnoty pro výpočty

	/v tis. Kč/	Skutečné výsledky			Finanční plán	
		2018	2019	2020	2021	2022
	Provozní HV	160	635	1 098	1 500	2 000
+	Odpisy	652	526	656	550	450
-	Tržby z prodaného materiálu	119	74	0	0	0
-	Daň z příjmu	35	113	149	150	150
=	EBITDA po zdanění	462	579	1 605	1 900	2 300
	Celková aktiva	5 476	5 052	6 324	7 000	7 000
	Oběžný majetek	3 540	3 455	3 198	3 500	3 500
	Cizí zdroje	1 276	564	1 373	2 400	2 200
	Krátkodobé cizí zdroje	650	367	468	500	500
	Splátka úvěrů vč. úroků	430	430	259	381	486
	CAPEX	0	0	200	0	0

zdroj: vlastní zpracování

5.5 Hodnocení klienta a formulace závěru

SW analýza

Silné stránky

- kvalitní výrobky
- místní výrobce
- výroba na míru pro každého zákazníka
- mnoholeté zkušenosti
- dobré zázemí společnosti
- platební schopnosti vůči dodavatelům
- TNW 89 %

Slabé stránky

- slabý marketing
- konzervativní management
- ukazatel rentability vlastního kapitálu

V rámci ošetření rizik banky se navrhuje zákaz výplaty podílu na zisku, aby se zvýšil ukazatel rentability vlastního kapitálu. Dále se zakazuje samovolná změna vlastnické struktury – změna by byla možná pouze na základě souhlasu banky. Současně banka povoluje nákup investic každý rok do 500 tis. Kč, nad tuto částku musí klient požádat o svolení banku.

Na základě získaných podkladů a informací od klienta a dle provedené analýzy je pravděpodobné, že by byl úvěr bankou poskytnut.

6 Závěr

V kapitole definice účetnictví bylo popsáno účetnictví jako takové a k čemu slouží. Informace uváděné v účetnictví jsou důležitým zdrojem informací pro investory, věřitele, stát, ale třeba i konkurenci. Byly definovány veškeré účetní zásady a pravidla, kterými se účetní jednotky řídí, aby byl zachován předmět a kvalita účetnictví. Byla vymezena legislativa účetnictví České republiky a představeny zákony ovlivňující účetnictví.

Představila uživateli bakalářské práce rozdíl mezi účetní uzávěrkou a účetní závěrkou. Účetní uzávěrka je proces uzavírání účtu a veškerých prací souvisejících s koncem účetního období. Účetní závěrka je dokument informací, obsahující důležité položky a významné okamžiky podniku za uplynulé účetní období. Práce naučila čtenáře orientovat se a najít si potřebné informace v účetní závěrce.

Následně představila formy financování firem. Podniky mohou požádat o provozní nebo investiční úvěr téměř na cokoli, v poměrné výši k jejich tržbám. Bakalářská práce představila jednotlivé druhy úvěrů nabízené komerčními bankami. Byly definovány možnosti dalšího financování a popsán princip jejich fungování. Byla představena rizika, která se mohou nastat při uzavření obchodního vztahu a byly představeny metody ošetření rizik. Byl představen jednoduchý plán pro řízení rizik, který je v kompetenci komerčních bank. A povinnost komerčních bank v rámci ošetření rizik nařízený centrální bankou České republiky.

V kapitole o zpracování úvěrové žádosti práce provedla čtenáře kroky od prvních otázek pro žadatele až po popis finanční i nefinanční analýzy. Byly kladeny otázky týkající se úvěru, na které by měl žadatel o úvěr vědět odpovědět. Byly vysvětleny jednotlivé položky z otázek, čeho se týkají a jaký mohou mít budoucí důsledek v určitých případech nesplnění závazku. Dále práce představila nefinanční analýzu vnitřního a vnějšího okolí podniku; definovala jaké dokumenty jsou pro rozbor nefinanční struktury potřebné. Následovala finanční analýza podniku, jenž názorně vypsala ukazatele pro různé typy podniků včetně doporučených hodnot.

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat informace obsažené v účetní závěrce při hodnocení bonity klienta při získání úvěru v bance. Provedenými analýzami v poslední části práce, která se zabývala názornou ukázkou praktického využití výše popsaných analýz. Z nefinančních a finančních informací z účetní závěrky byly zjištěny výsledky ukazatelů ovlivňující rozhodování bank pro poskytnutí či zamítnutí úvěru. Dle vypočtených hodnot a dle prognózy vývoje je pravděpodobné, že by firmě byl úvěr poskytnut.

7 Seznam použitých zdrojů

BŘEZINOVÁ, Hana, 2019. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwers ČR, 232 s. ISBN 978-80-7598-488-3.

BUČKOVÁ, Veronika, 2010. Riziko likvidity a jeho význam v bankovní sféře. *Finance.cz* [online]. [cit. 30-01-2021]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/280516-riziko-likvidity-a-jeho-vyznam-v-bankovni-sfere/>

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ, 2012. *Základy financí*. 1. vydání. Praha: nakladatelství Grada Publishing, a.s., 304 s. ISBN 978-80-247-7463-3.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, A.S., 2004. *Opatření české národní banky č. 2 ze dne 3. února 2004 k vnitřnímu a kontrolnímu systému banky* [online]. Praha: Česká národní banka [cit. 28-02-2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/.galleries/Vestnik-CNB/2004/v_2004_03_10204510.pdf

KALABIS, Zdeněk, 2017. Jak se v bankách řídí rizika?. *Měšec.cz váš průvodce finančním světem* [online]. [cit. 30-01-2020]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/jak-se-v-bankach-ridi-rizika/>

KUBÁTOVÁ, Bc., 2019. Oceněňování v účetnictví. *Portál.POHODA.cz* [online]. [cit. 08-12-2020]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ocenovani-v-ucetnictvi/>

MONETA MONEY BANK, A.S., 2021. Dokumentární akreditiv. *Moneta.cz* [online]. [cit. 27-03-2021]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/zahranicni-obchod/dokumentarni-akreditiv>

PRICEWATERHOUSECOOPERS, 1999. *Zásady řízení úvěrů*. Praha: MANAGEMENT PRESS, Ringier ČR, a.s., 110 s. ISBN 80-85943-91-3.

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava, 2011. *Komerční bankovníctví v České republice*. 3. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.

RYNEŠ, Petr, 2020a. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví*. 20. vydání. Olomouc: nakladatelství ANAG, spol. s r.o., 1 118 s. ISBN 978-80-7554-254-0.

RYNEŠ, Petr, 2020b. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. *Účetní závěrka*. 20. vydání. Olomouc: nakladatelství ANAG, spol. s r.o., 1 118 s. ISBN 978-80-7554-254-0.

RYNEŠ, Petr, 2020c. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. *Vyhláška č. 500/2002 Sb.* 20. vydání. Olomouc: nakladatelství ANAG, spol. s r.o., 1 118 s. ISBN 978-80-7554-2254-0.

ŠTOHL, Pavel, 2016. *Učebnice účetnictví 2016 - 2. díl pro střední školy a veřejnost*. Znojmo: nakladatelství Ing. Petr Štohl, s.r.o., 215 s. ISBN 978-80-87237-92-2.

15 kroků, jak sepsat podnikatelský plán [online]. In: 2013 [cit. 16-04-2021]. Dostupné z: <https://www.jobs.cz/poradna/15-kroku-jak-sepsat-podnikatelsky-plan/>

MONETA MONEY BANK, A.S. Dokumentární akreditiv. *Moneta.cz* [online]. 2021 [cit. 27-03-2021]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/zahranicni-obchod/dokumentarni-akreditiv>

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICTVÍ A KATASTRU, 2021. *Informace o pozemku st. 331* [online]. Praha [cit. 15-04-2021]. Dostupné z:

https://nahliznidokn.cuzk.cz/ZobrazObjekt.aspx?encrypted=Sh-Un-Ektt4EIvHLquoREg4loMGRhtZ7yUNI9WiujfpakooqpLdsolT9iTA7Q1nYz6s3lT3CNn34smRo8_zNhYm3wWYIH8GwifGiPveKKjqbh4RTbhA3-kClpXZ1UmIChrJDuO3tgS0RuDuAtOX2g==

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICTVÍ A KATASTRU, 2021. *Informace o pozemku st 325* [online]. Praha [cit. 15-04-2021]. Dostupné z:

https://nahliznidokn.cuzk.cz/ZobrazObjekt.aspx?encrypted=iVm4_kekWe5v9q_MJrBeVIBeSCzLGoRwsDprVG1q_MLLIkQ82_bij-qum1cwyzFTLw-trgr8Pzg-eBSYebRvO7uIFk1T_hV3aXu0VII-7AVADgCCXCx0xyeND4NZw4-qiFMtXq1RZ9gk72n-Kg58qA==

8 Přílohy

Příloha 1– Finanční výsledky společnosti Agroservis, spol. s r.o. k 31.12.2019	67
--	----

Příloha 1– Finanční výsledky společnosti Agroservis, spol. s r.o. k 31.12.2019

Etelleni položek
dle vyhlášky 500/2002 Sb.
ve znlmí pozd. pæedpisu

ROZVAHA
v plném rozsahu
k 31/12/2019
(v tisících Kč)

IČO: 63216051

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky
AGROSERVIS spol. s r.o.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liš-li se od bydliště
Batovice 222
542 37 Batovice
Tel. 606615051

Ozn.	A K T I V A	oád	Brutto	Korekce	Netto	Min.období
a	b	c	1	2	3	4
	AKTIVA CELKEM	001	10 832	5 780	5 052	5 476
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B.	Stálá aktiva	003	7 360	5 780	1 580	1 932
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	0	0	0	0
B.I.1.	Nehmotné výsledky vývoje	005	0	0	0	0
2.	Ocenitelná práva	006	0	0	0	0
2.1.	Software	007	0	0	0	0
2.2.	Ostatní ocenitelná práva	008	0	0	0	0
3.	Goodwill	009	0	0	0	0
4.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na dlouh. nehmot. maj. a nedok. dl.	011	0	0	0	0
5.1.	Poskytnuté zálohy na dlouh. nehmotný maj.	012	0	0	0	0
5.2.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	014	7 360	5 780	1 580	1 932
B.II.1.	Pozemky a stavby	015	3 769	2 577	1 192	1 298
1.1.	Pozemky	016	221	0	221	221
1.2.	Stavby	017	3 548	2 577	971	1 077
2.	Hmotné movité věci a jejich soubory	018	3 418	3 203	215	634
3.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019	0	0	0	0
4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	020	0	0	0	0
4.1.	Pístitelské celky trvalých porostů	021	0	0	0	0
4.2.	Dospilá zvířata a jejich skupiny	022	0	0	0	0
4.3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na dlouh. hmotný maj. a	024	173	0	173	0
5.1.	Poskytnuté zálohy na dlouh. hmotný maj.	025	173	0	173	0
5.2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026	0	0	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	027	0	0	0	0
B.III.1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	028	0	0	0	0
2.	Zápůjčky a úviry - ovládaná nebo ovládající osoba	029	0	0	0	0
3.	Podíly - podstatný vliv	030	0	0	0	0
4.	Zápůjčky a úviry - podstatný vliv	031	0	0	0	0
5.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	032	0	0	0	0
6.	Zápůjčky a úviry - ostatní	033	0	0	0	0
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	034	0	0	0	0
7.1.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	035	0	0	0	0
7.2.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. maj.	036	0	0	0	0

Ozn.	A K T I V A	oád	Brutto	Korekce	Netto	Min.období
a	b	c	1	2	3	4
C.	Obižná aktiva	037	3 455	0	3 455	3 540
C.I.	Zásoby	038	316	0	316	437
C.I.1.	Materiál	039	316	0	316	437
2.	Nedokončená výroba a polotovary	040	0	0	0	0
3.	Výrobky a zboží	041	0	0	0	0
3.1.	Výrobky	042	0	0	0	0
3.2.	Zboží	043	0	0	0	0
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	044	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na zásoby	045	0	0	0	0
C.II.	Pohledávky	046	1 955	0	1 955	1 690
C.II.1.	Dlouhodobé pohledávky	047	0	0	0	0
1.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	048	0	0	0	0
1.2.	Pohledávky-ovládaná nebo ovládající osoba	049	0	0	0	0
1.3.	Pohledávky-podstatný vliv	050	0	0	0	0
1.4.	Odložená daňová pohledávka	051	0	0	0	0
1.5.	Pohledávky - ostatní	052	0	0	0	0
1.5.1.	Pohledávky za společníky	053	0	0	0	0
1.5.2.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	054	0	0	0	0
1.5.3.	Dohadné úěty aktivní	055	0	0	0	0
1.5.4.	Jiné pohledávky	056	0	0	0	0
2.	Krátkodobé pohledávky	057	1 955	0	1 955	1 690
2.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	058	1 841	0	1 841	1 540
2.2.	Pohledávky-ovládaná nebo ovládající osoba	059	0	0	0	0
2.3.	Pohledávky-podstatný vliv	060	0	0	0	0
2.4.	Pohledávky ostatní	061	114	0	114	150
2.4.1.	Pohledávky za společníky	062	0	0	0	0
2.4.2.	Sociální zabezpečení a zdrav. pojištění	063	0	0	0	0
2.4.3.	Stát - daňové pohledávky	064	0	0	0	0
2.4.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	065	114	0	114	150
2.4.5.	Dohadné úěty aktivní	066	0	0	0	0
2.4.6.	Jiné pohledávky	067	0	0	0	0
3.	Ěasové rozlišení aktiv	068	0	0	0	0
3.1.	Náklady peišťích období	069	0	0	0	0
3.2.	Komplexní náklady peišťích období	070	0	0	0	0
3.3.	Pejmy peišťích období	071	0	0	0	0
C.III.	Krátkodobý finanční majetek	072	0	0	0	0
C.III.1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	073	0	0	0	0
2.	Ostatní krátkodobý finanční majetek	074	0	0	0	0
C.IV.	Peněžní prostředky	075	1 184	0	1 184	1 413
C.IV.1.	Peněžní prostředky v pokladni	076	135	0	135	187
2.	Peněžní prostředky na úětech	077	1 049	0	1 049	1 226
D.	Ěasové rozlišení aktiv	078	17	0	17	4
D.I.1.	Náklady peišťích období	079	17	0	17	4
2.	Komplexní náklady peišťích období	080	0	0	0	0
3.	Pejmy peišťích období	081	0	0	0	0

Ozn.	PASIVA	číslo	Bižné období	Min.období		
a	b	c	5	6		
	PASIVA CELKEM	082	5 052	5 476		
A.	Vlastní kapitál	083	4 488	4 200		
A.I.	Základní kapitál	084	3 900	3 900		
A.I.1.	Základní kapitál	085	3 900	3 900		
2.	Vlastní podíly (-)	086	0	0		
3.	Změny základního kapitálu	087	0	0		
A.II.	Ážio a kapitálové fondy	088	0	0		
A.II.1.	Ážio	089	0	0		
2.	Kapitálové fondy	090	0	0		
2.1.	Ostatní kapitálové fondy	091	0	0		
2.2.	Oceňovací rozd. z přeoc. maj. a zav.(+/-)	092	0	0		
2.3.	Oceňovací rozd. z přeoc. při přeměnách obch.korp.(+/-)	093	0	0		
2.4.	Rozdíly z přeměn obch.korp.(+/-)	094	0	0		
2.5.	Rozdíly z ocenění při přeměnách obch.korp.(+/-)	095	0	0		
A.III.	Fondy ze zisku	096	80	68		
A.III.1.	Ostatní rezervní fondy	097	80	68		
2.	Statutární a ostatní fondy	098	0	0		
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	099	0	0		
A.IV.1.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta min. let (+/-)	100	0	0		
2.	Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	101	0	0		
A.V.	Výsledek hospodaření biž.ú. obd.(+/-)	102	508	232		
A.VI.	Rozhodnuto o zálohové výplati podílu na zisku (-)	103	0	0		
B.+C.	Cizí zdroje	104	564	1 276		
B.	Rezervy	105	0	0		
B.I.1.	Rezerva na důchody a podobné závazky	106	0	0		
2.	Rezerva na daň z příjmů	107	0	0		
3.	Rezervy podle zvl. práv. předpisů	108	0	0		
4.	Ostatní rezervy	109	0	0		
C.	Závazky	110	564	1 276		
C.I.	Dlouhodobé závazky	111	197	626		
C.I.1.	Vydané dluhopisy	112	0	0		
1.1.	Vyměnitelné dluhopisy	113	0	0		
1.2.	Ostatní dluhopisy	114	0	0		
2.	Závazky k úvěrovým institucím	115	197	626		
3.	Dlouhodobé přijaté zálohy	116	0	0		
4.	Závazky z obchodních vztahů	117	0	0		
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	118	0	0		
6.	Závazky-ovládaná nebo ovládající osoba	119	0	0		
7.	Závazky-podstatný vliv	120	0	0		
8.	Odložený daňový závazek	121	0	0		
9.	Závazky - ostatní	122	0	0		
9.1.	Závazky ke společníkům	123	0	0		
9.2.	Dohadné účty pasivní	124	0	0		
9.3.	Jiné závazky	125	0	0		

Ozn.	P A S I V A	oád	Bižné období	Min.období		
a	b	c	s	6		
C.II.	Krátkodobé závazky	128	367	650		
C.II.1.	Vydané dluhopisy	127	0	0		
1.1.	Vymíitelné dluhopisy	128	0	0		
1.2.	Ostatní dluhopisy	129	0	0		
2.	Závazky k úvěrovým institucím	130	10	11		
3.	Krátkodobé přijaté zálohy	131	0	0		
4.	Závazky z obchodních vztahů	132	0	0		
5.	Krátkodobé směnky k úhradě	133	0	0		
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	134	0	0		
7.	Závazky - podstatný vliv	135	0	0		
8.	Závazky - ostatní	136	357	639		
8.1.	Závazky ke společníkům	137	20	23		
8.2.	Krátkodobé finanční výpomoci	138	0	0		
8.3.	Závazky k zaměstnancům	139	21	19		
8.4.	Závazky ze soc.zabezp. a zdrav. pojišt.	140	28	24		
8.5.	Stát-daňové závazky a dotace	141	159	136		
8.6.	Dohadné účty pasivní	142	129	437		
8.7.	Jiné závazky	143	0	0		
C.III.	Ěasové rozlišení pasiv	144	0	0		
C.III.1.	Výdaje pojištích období	145	0	0		
2.	Výnosy pojištích období	146	0	0		
D.	Ěasové rozlišení pasiv	147	0	0		
D.1.	Výdaje pojištích období	148	0	0		
2.	Výnosy pojištích období	149	0	0		

Rozvahový den 31/12/2019		Podpisový záznam statutár. orgánu účetní jednotky nebo podpis.záznam fyz.osoby, která je účetní jedn.	
Právní forma účetní jednotky Společnost s ručením omezeným	Předmět podnikání Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizbové činnosti	Okamžik sestavení účetní závěrky 24/02/2020	

Ělenění položek
dle vyhlášky 500/2002 Sb.
ve znění pozd. předpisů

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
DRUHOVÉ ĚLENĚNÍ
v plném rozsahu
k 31/12/2019
(v tisících Kč)
IĚO: 63216051

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky
AGROSERVIS spol. s r.o.
Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště
Batovice 222
542 37 Batovice
Tel. 606615051

Ozn.	T E X T	oád	Bižné období	Min.období		
a	b	c	1	2		
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	001	9 172	8 255		
II.	Tržby za prodej zboží	002	0	0		
A.	Výkonová spotřeba	003	6 773	6 282		
1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	004	0	0		
2.	Spotřeba materiálu a energie	005	6 576	5 991		
3.	Služby	006	197	291		
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	007	0	0		
C.	Aktivace (-)	008	0	0		
D.	Osobní náklady	009	1 119	1 081		
1.	Mzdové náklady	010	760	731		
2.	Náklady na soc.zabezpečení a zdr. poj. a ost.nákl.	011	359	350		
2.1.	Náklady na soc.zabezpečení a zdr. poj.	012	256	247		
2.2.	Ostatní náklady	013	103	103		
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	014	526	652		
1.	Úpravy hodnot dl.nehmot. a hmot. maj.	015	526	652		
1.1.	Úpravy hodnot dl.nehmot. a hmot. maj. - trvalé	016	526	652		
1.2.	Úpravy hodnot dl.nehmot. a hmot. maj. - dočasné	017	0	0		
2.	Úpravy hodnot zásob	018	0	0		
3.	Úpravy hodnot pohledávek	019	0	0		
III.	Ostatní provozní výnosy	020	76	149		
III.1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	021	0	0		
2.	Tržby z prodaného materiálu	022	74	119		
3.	Jiné provozní výnosy	023	2	30		
F.	Ostatní provozní náklady	024	195	229		
1.	Zůstatk. cena prodaného dlouh. majetku	025	0	0		
2.	Prodaný materiál	026	68	97		
3.	Dani a poplatky	027	75	80		
4.	Rezervy v provoz.obl. a komplex.nákl.př.období	028	0	0		
5.	Jiné provozní náklady	029	52	52		
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	030	635	160		

Ozn.	T E X T	oád	Bižné období	Min.období		
a	b	c	1	2		
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	031	0	0		
IV.1.	Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	032	0	0		
2.	Ostatní výnosy z podílů	033	0	0		
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	034	0	0		
V.	Výnosy z ostat. dlouhodob.fin. majetku	035	0	0		
1.	Výnosy z ostat. dl.fin. maj. - ovl. nebo ovládající osoba	036	0	0		
2.	Ostatní výnosy z ostat. dlouhodob.fin. majetku	037	0	0		
H.	Náklady souvis. s ost.dlouhodob.fin.majetkem	038	0	0		
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	039	0	0		
VI.1.	Výnosové úroky apod. výnosy - ovl. nebo ovládající os.	040	0	0		
2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	041	0	0		
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	042	0	0		
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	043	12	27		
1.	Náklad. úroky apod. náklady - ovl. nebo ovládající os.	044	0	0		
2.	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	045	12	27		
VII.	Ostatní finanční výnosy	046	4	139		
K.	Ostatní finanční náklady	047	6	6		
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	048	-14	106		
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	049	621	266		
L.	Daň z příjmů	050	113	35		
1.	Daň z příjmů splatná	051	113	35		
2.	Daň z příjmů odložená (+/-)	052	0	0		
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	053	508	231		
M.	Převod podílu na výsl.hosp. společě (+/-)	054	0	0		
***	Výsledek hospodaření za účet. obd. (+/-)	055	508	231		
****	Čistý obrát za úè. období = I.+II.+III.+IV.+V.+VI.+VII.	056	9 252	8 543		

Rozvahový den 31/12/2019		Podpisový záznam statutár. orgánu účetní jednotky nebo podpis.záznam fyz.osoby, která je účetní jedn.	
Právní forma účetní jednotky Společnost s ručením omezeným	Pedmit podnikání Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizbové činnosti	Okamžik sestavení účetní závěrky 24/02/2020	

PŘEHLED O ZMĚNÁCH VLASTNÍHO KAPITÁLU

za období od *1.1. 2019* do *31.12. 2019*

IČ:

Název a sídlo účetní jednotky

AGROSERVIS
spol. s r.o.

542 37 BATŇOVICE

IČO: 632 160 51, tel.

DIČ: CZ63216051

Položka	Text	Skutečnost v účetním období	
		běžném	minulém
A.	Základní kapitál zapsaný v obchodním rejstříku (účet 411)		
A.1.	Počáteční stav	<i>3900</i>	<i>3900</i>
A.2.	Zvýšení		
A.2.	Snížení		
A.3.	Konečný zůstatek	<i>3900</i>	<i>3900</i>
B.	Základní kapitál nezapsaný (účet 419)		
B.1.	Počáteční stav		
B.2.	Zvýšení		
B.3.	Snížení		
B.4.	Konečný zůstatek		
C.	A. +/- B. se zohledněním účtu 252		
C.1.	Počáteční zůstatek A. +/- B.		
C.2.	počáteční zůstatek vlastních akcií a vlastních obchodních podílů		
C.3.	Změna stavu účtu 252		
C.4.	Konečný zůstatek účtu 252		
C.5.	Konečný zůstatek a. +/- B.		
D.	Emisní ážio		
D.1.	Počáteční stav		
D.2.	Zvýšení		
D.3.	Snížení		
D.4.	Konečný zůstatek		
E.	Rezervní fondy		
E.1.	Počáteční stav		
E.2.	Zvýšení		
E.3.	Snížení		
E.4.	Konečný zůstatek		

Položka	Text	Skutečnost v účetním období	
		běžném	minulém
F.	Ostatní fondy ze zisku		
F.1.	Počáteční zůstatek	80	68
F.2.	Zvýšení		
F.3.	Snížení		
F.4.	Konečný zůstatek	80	68
G.	Kapitálové fondy		
G.1.	Počáteční zůstatek		
G.2.	Zvýšení		
G.3.	Snížení		
G.4.	Konečný zůstatek		
H.	Rozdíly z přecenění nezahnuté do výsledku hospodaření		
H.1.	Počáteční zůstatek		
H.2.	Zvýšení		
H.3.	Snížení		
H.4.	Konečný zůstatek		
I.	Zisk účetních období (účet 428 + zůstatek na straně D účtu 431)		
I.1.	Počáteční zůstatek	508	232
I.2.	Zvýšení		
I.3.	Snížení		
I.4.	Konečný zůstatek	508	232
J.	Ztráta účetních období (účet 429 + zůstatek na straně MD účtu 431)		
J.1.	Počáteční zůstatek		
J.2.	Zvýšení		
J.3.	Snížení		
J.4.	Konečný zůstatek		
K.	Zisk/ztráta za účetní období po zdanění	508	232
Součet celkem (C5 + D4 + E4 + F4 + G4 + H4 + I4 + J4 + K)		1096	532

Sestaveno dne: 24.2.20
Právní forma účetní jednotky:
Předmět podnikání účetní jednotky:
Podpisový záznam:

AGROSERVIS
spol.
542 37 B/
IČO: 632 160 51
DIČ: CZ